

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos postit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilvánt. sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 657.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, január 28.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéréink: Szervezkedjünk!
A képviselőház ülése.
Regény a bíróság előtt.
A miniszterelnök a királynál.
Pichler Győző meghalt.
A jótékony négyzet estélye.
Hajnali botrány a fővárosban.
Sikkasztó szerb miniszter.
A hadosztályparancsnok Aradon.
Az utolsó mesébíró.
Tárcsa: Az unoka. Irta: Bíró Lajos.
Regény-Csarnok: Az Antikrisztus család.
Irta: Lagerlöf Zelma.

Szervezkedjünk!

Arad, január 27.

Az obstrukció apja: Samassa. Az obstrukció dajkája: Apponyi. Ez a két férfi csinálta meg a mai helyzetet.

Az egriek türelmetlen lelkületű érseke nem vonta meg sem erkölcsi, sem anyagi támogatását attól az irányzattól, mely elejétől fogva a reakcionárius és klerikális politikai eszmék érdekeit szolgálta, s mely egy parlamenti forradalom árán igyekezett kiérdemelni a sötét célokra törő főpap további támogatását és áldozatkészségét.

Apponyiék a nyilvánosság előtt nem voltak részesei az obstrukciónak. Ők félreálltak és zsebetett kezekkel szemlélték a dúló zivatart.

Ugy viselkedtek, mintha tűzveszély idején, amikor ezer meg ezer gyújtó za-

rátok röpök a város felett, félreállna az oltás munkájától a tűzoltó, és összefont karokkal nézné az elemek pusztítását. Magatartásunk olyan volt, mint náboru idején a katonáé, aki ugyan nem szokik át az ellenséghez, de nem áll be a harcolók közé sem, hanem hüvelybe dugott karddal szemléli, hogy ölik, tépik a zászlót, melynek fölesküdt katonája.

Apponyiék tehát nem obstrukáltak. De azért hol van az a tág lelkiismeretű bíró, aki fölmentené Apponyiékát az obstrukción való részesség vádjától?

A politikai helyzetben fordulat előtt állunk. Tisza István nem nézheti tovább tétlenül néhány kétségbeesett utszéli alak duhajkodását, hanem a cselekvés útjára lép, és ha *esszel* nem lehet, helyreállítja majd *erővel* a békét Magyarországon.

Ezt a fordulót megérezte a volt nemzeti párt is, s mint minden alkalommal tette, amikor a politikai láthatáron kritikus napok fenyegettek, most is kísérletet tesz rá, hogy a zavarost felhasználja a maga céljai keresztülvitelére.

Apponyiék fennen hirdetik, hogy Tisza Istvánnak mihamarább le kell tennie a fegyvert Szederkényiél és a néppárt előtt, s távozásával módot kell adni rá, hogy ők bevonulhassanak újra a szabadelvű pártba, még pedig ezuttal úgy, mint ahogy bevonul a győzelmes hadsereg a kapituláló város falai közé, ahol a lenyűgözött emberek, a tévedések hosszú sorozatától meggörnyedt lakosság, hamut szór fejére, szánva-bán-

va bűnét, hogy kétségbe merete vonni eddig is a győztes hadsereg igazát.

A nemzeti párt csakhogy visszatérhesen a többség kebelébe, nem tart nagy-nak semmiféle áldozatot, főképp akkor nem, ha a mások számlájára lehet írni azt.

Háboru előtt állunk. Az obstrukciós klerikalizmus és a tiszta szabadelvűség között meg lesz az összeütközés, már a legközelebbi napokban. Ki tudja, meddig fog tartani a hadjárat.

Elérkezett tehát az idő a vidéki szabadelvű pártok szervezkedésére. Tömören, szervezeten kell fölvenni a küzdelmet a szabadelvű tábornak ama jól sorakozott fekete sereggel szemben, mely a világ előtt ugyan a magyar vezényszó jelszava alatt üz galád komédiát, de ő maga az osztrák császárvárosból kapja a vezérhangot.

A szabadelvű párt szervezetlen nálunk is. Arad városában és Aradmegyében egyaránt. A vidéki pártszervezetekben mintha megszűnt volna a vérkeringés Széll Kálmán óta, a ki örökös megalkudásával és férfiatlan paktumaival valósággal kiölte az önérzetet a szabadelvű pártból.

Tehetetlen tömeg vagyunk, melyben nincs élet, nincs melegség, nincs tetterő, s bágyadt tekintettel nézzük, mint fenik ránk fegyvereiket ellenségeink a reverendás, a fekete-sárga lelkű reakciós csapat.

A legrövidebb időn belül újra kell alakulniok Aradon úgy a városi, mint a megyei szabadelvű pártnak. Olyan férfiakat

Az unoka.

Irta: Bíró Lajos.

— Nézze — szöjt a doktor — a legboldogtalanabb asszony a világon.

Feketeruhás nő jött a fenyvesek között felfelé egy öt-hat éves fiú és cselédforma öreg asszony társaságában. Megnéztem mikor elhaladt mellettünk és barátságosan viszonozta a doktor köszönését. A termete csodálatos ruganyos, délceg és erős, az arca pedig a maga energikus vonásaival egy görög márvány szobor.

— Zsadányi Andrásné, mondta a doktor, az egykori zarándi főispán özvegye. A fiú az unokája.

A Zsadányiak az első család a mi vármegyénkben. Talán ötszáz esztendő óta minden második főispán Zsadányi volt és az egész család a maga nagy vagyónával, csupa finom büszkeség és előkeid gög. Én ugy ismerkedtem meg velük gimnázista koromban.

A főispán akkoriban halt meg tüdővészben, én tíz esztendeig nem hallottam róluk semmit. Mikor egyszer otthon jártam, akkor láttam újra őket, Zsadányiné az maradt, aki volt: hódítóan szép, büszke asszony, a fia — egykori tanítványom — pedig csinos, hetyke fiú lett. Husztondegy éves volt, leszolgáta az önkéntes husztondegyet a huszároknál, pezsgőzött és váltókat irt alá és egy napon kijelentette az anyjának, hogy ő feleségül veszi Mayer Ilonát.

Az öreg Mayer lovakkal és marhákkal ke-

reskedett és a leánya zarándi fogalmak szerint legfeljebb arra tarthatott igényt, hogy szeretője legyen Zsadányi Andrásnak. A különben szimpla Mayer Ilona felette csinos, ügyes és kacér nőcske volt és valamelyik majálison, amikor a fiatal Zsadányi — általános megbotránkozásra — hajnalig vele táncolt, helyes érzéssel konstátálta, hogy dőreség volna szeretőjévé lenné a fiúnak, mikor felesége is lehet. Els Zsadányi András, egy napon felesége bejelentette az anyjának, hogy feleségül veszi Mayer Ilonát.

— A kupec leányát? kérdezte Zsadányiné.

— Azt, felelte a fiú.

— Nem fogod feleségül venni, mondotta Zsadányiné határozottan.

— De el fogom venni, válaszolt a fiú és összeszorította a fogát.

Es akkor megkezdődött a nagy harc az anya és a fiú között. Zsadányiné imádta a fiát, de türelmetlennek találta azt a gondolatot, hogy Mayer-leány belekerüljön a családjába. András pedig makacsul és szerelmesen mondta:

— Elveszem. Elveszem. Harmadfél év múlva nagykoru leszek és elveszem.

Az anya egy napon azt találta neki mondani, hogy meghosszabbítatja a kiskorúságát és attól a naptól kezdve András egy barátságos szót sem váltott az anyjával. Hideg volt és alázatos, pénzt nem kért és nem költött és dühösen kezdett tanulni, hogy a vizsgáit letegye.

Másfélévig tartott a küzdelem az anya és a fiú között és egy napon András, aki csaku-

gyan mesés gyorsasággal tette le a vizsgát és hamar elkeseredéssel tanult éjjel-nappal, közhíni kezdett. Nem passzolódott egy félévig, azután ágyba dőlt. A tüdeje, méltóságos asszonyom, a tüdeje... mondták a vidéki orvosok, akik megvizsgálták. El kell vinni a délvídekre.

Akkoriban lettem magántanár, kezdtek ismerni a nevemet és egy napon levelet kaptam Zsadányinétől: utazzam rögtön haza és látogassam őt.

Másnap otthon voltam. Elbeszélte nekem az András történetét, amit különben ismertem; elmondta, hogy azért is hivatott engem, mert nem akarja fiát megijeszteni valami ismeretlen professzorral és azután így folytatta:

— Doktor. Magáról azt mondták nekem, hogy feltétlenül bizhatom a tudásában. Vizsgálja meg Andrást és mondja meg nekem, csakugyan az apja halálos baját örökölte-e. De őszintén mondja meg. Követelem és parancsolom hogy őszintén mondja meg.

Megvizsgáltam a fiút és úgy találtam, hogy tüdeje nagyon rossz állapotban van. Örökölte a hajlandóságot, talán magát a betegséget is, dorbézolt is sokat, az utolsó másfél év keserűsége és makacsul és szerelmesen mondta nekem, szóval én azt jelentettem Zsadányinének:

— Komoly az állapota.

— Hány évig élhet, kérdezte nyersen Zsadányiné.

Haboztam.

— Az igazat doktor, mondta parancsoló hangon.

óhajtunk a párt élére, akik egyrészt letéményesei a párttagok bizalmának, másrészt pedig kipróbált bajnokai a szabadelvűségnek. Akik tudják, érzik, hogy a liberális eszmék szolgálata nem hatalmi kérdés, nem uralomvágy: hanem harc az ideálokért, melyek lelkében gyökereznek a nemzet nagy többségének.

Személyi kérdés ne vezéreljen senkit. Személyi tekintet ne legyen akadály senki előtt. A cél, Deák Ferenc alkotásának ép-ségben tartása, eszméinek fejlesztése, van oly magasztos, van olyan szent, hogy félretegyük értük a kicsinyes szempontokat, s eme válságos időkben lelkesedésünk egész melegét, gondolkozó agyunk minden józanságát csatasorba állítsuk a tiszta magyar szabadelvűség védelmére.

Háboru előtt állunk. Szervezkedjünk!

* *

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 27.

Tisza István Bécsben van. A szabadelvűpárt egy napra vezér nélkül maradt. Mi sem természetesebb tehát, minthogy az ellenzék ma próbálkozott. Hátha a vezér nélkül maradt többségen valami ügyes erőszakkal felül tud kerekedni. De semmi sem sikerül nekik, még az sem, hogy apró lapálakkal megbosszantsák a többséget.

Az ülés egyébként nagyon korán kezdődött. Perczel elnök pont tíz órakor kezdte meg dolgát, amit rossz néven vesznek az ellenzéken s avval gyanúsítják az elnököt, hogy azért nyitja meg az ülést ilyen korán, hogy az ellenzékét meglephesse. Szerencsére az ellenzéki padokon négy hazafi ül s így az obstrukció meg van mentve.

Az ülésen különben érdekesség nem történt. Másként volt szomorú érdekessége a Háznak. A folyosóra tóduló képviselőket az a lesújtó hír fogadta, hogy Pichler Győző, az ellenzéknek ez a kiváló tudású, rokonszenves

tagja, aki súlyos előítéletek leküzdése után jutott legelső parlamenti férfiaink sorába, váratlanul elhunyt. Tegnap még itt járt a Házban s így alig akartak hitelt adni a hírnök. Legott megindultak a telefonos kérdézősködések, de e pillanatig nem erősítették meg a hírt.

A folyosón egyébként politikáról keveset beszéltek ma. Várják haza Tisza Istvánt. Ez az egész s ez egy egész új világot jelent. Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése január 27-én.

— Kezdeté d. e. 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

Mindenekelőtt a Smialovszky Valér tegnapi indítványát kell napirendre tűzni. Ez a mai ülés első főladata. Nagy jelentőségű dolognak ugyan nem mondható ez az egész ügy, de azért belekapaszkodik az ellenzék. Az elnök azt indítványozza, hogy pénteken tárgyalják az indítványt.

(Elő-ésatározás.)

Ugron Gábor: Hozzájárul az elnök indítványához, de kéri, hogy akkor pénteken tárgyalják az összes előjegyzett indítványokat. Ugron Gábor így akar egy napot elorozni az obstrukció számára.

Elnök: Ugron Gábor indítványához nem járulhat hozzá. A Smialovszky-féle indítványt is csak azért tűzte volna péntekre napirendre, mert attól fél, hogy különben ez az indítvány tárgytalanná válnék.

Ugron Gábor: Megmarad indítványa mellett.

Elnök: Elrendeli a szavazást. A Ház péntekre tűzi ki az összes javaslatok tárgyalását, tehát elveti az elnöki indítványt.

Az ellenzéknek sikerült tehát egy tizenkettő rangú kérdésben leszavazni az elnököt.

Lovászy Márton: Azt indítványozza, hogy a Smialovszky-féle indítvány szombaton tárgyalassék.

Elnök: Erre nézve majd megteszi az elnöki indítványt, mert ezekben a kérdésekben mindig az elnök szokott indítványt tenni.

Ugron Gábor: Az elnök törekvésében házszabály-kijétszást lát.

Hieronymi: Védi az elnököt s azt mondja, hogy a házszabályokat nem az elnök akarja kijátszani, hanem az ellenzék, amely most is ebben tőri a fejét. Kéri a Házat, fogadja el az elnöknek a Smialovszky-féle indítványra vonatkozó előterjesztését.

Elnök: Megkérdezi a Házat. A Ház többsége az elnöki indítványt fogadja el.

(Az interpellációs manőver.)

Miután így a Ház átjutott az előcsatárok láncain, most már föl lehetett olvasni az interpellációs könyvet, melybe négy interpelláció van bejegyezve.

Elnök: Indítványozza, hogy két órakor történjenek az interpellációk.

Gajári Géza: Az elnöki indítvánnyal szemben proponálja, hogy fél háromkor térjenek az interpellációkra, mert tapasztalta, hogy az ellenzékiek nincsenek jelen az interpellációra kitűzött időben s így pocsékolják az időt.

Holló Lajos: Hosszadalmasan indokolja abbéli kérését, hogy az interpellációkra két órakor térjen a Ház.

Az elnök végre megkérdezi a Házat. A Ház úgy határoz, hogy fél háromkor akarja meghallgatni az interpellációkat.

Elnöki széklet Jakabffy Imre alelnök foglalja el.

(Az újonomegajánlás.)

Lovászy Márton: Hosszadalmas, igazi obstrukciós beszédet kezd. Mindenekelőtt Polónyi Géza tegnapi beszédre reflektál s föltűnő módon védelmezi a néppártot, indokokat keresgélve, hogy valamiképen igazolni tudja a néppárt obstrukciós próbálkozásait. Aztán a szabadelvű párt katonai programjáról kezd beszélni, majd pedig arra kéri az elnököt, hogy adjon neki tíz perc szünetet.

Rakovszky István: A Ház nyilvánossági jogának megóvására kér szót s fölpanaszolja, hogy a karzatok üresek, de a háznagyi hivatalban mégsem adnak ki jegyeket. Szóvá teszi azt s, hogy az elnök ma olyan korán nyitotta meg az ülést. Ebben tendenciózus összejátszást lát az ellenzék ellen.

Novák József: Semmiféle összejátszás nem volt.

Rakovszky István: A képviselő urat sohasem láttam itt. Ne beszéljen!

Novák József: Itt voltam mindig. Jogom van beszélni.

Rakovszky István: Lehet, hogy itt volt, de én úgy tudom, hogy csak most tesiesedett meg. Eddig nem is létezett. (Zaj a jobboldalon.)

Holló Lajos: Fölpanaszolja, hogy a jegyeket sokan lefogadják s aztán nem jönnek be a Házba. Panaszodik a háznagyi hivatalra.

Elnök: Ebben a kérdésben a háznagy fog intézkedni.

Most öt perc szünetet rendelt az elnök.

Tíz perc szünet multával az elnök újból megnyitja az ülést.

— Volt rá eset, hogy hasonló betegséggel...
— Ej, az a fecsegés. Hány évről kezeskedik, mondta türelmetlen parancscsal.

— Két-három év bizonyos.

Zsadányiné lehunyt egy pillanatra a szemét, sóhajtott egyet és rekedt hangon mondta:

— Akkor hát mégis Zsadányi Andrásné lesz Mayer Ilona.

Szólni akartam.

— Ne szóljon semmit, doktor. Tudom, mit akar mondani. Nincs jogom hozzá, hogy ehhez a veszendő élethez hozzákapcsoljak egy viruló fiatal életet. De hiszen az a lány azt mondja, hogy szereti. Én tudom, hogy nem igaz. De mit bánom én. És mi közöm nekem ahhoz a lányhoz. Én kedvessé és boldoggá akarom tenni a fiam utolsó éveit. És ha ölnöm kellene egy mosolygásáért, azt is megtenném. Doktor, haldoklik a fiam és én törődjem egy hiu és tolakodó leánnyal. Én legyőzöm a büszkeségemet a fiamért és az ő jövője aggasszon? Zsadányiné lesz, azután özvegy Zsadányiné, ezért odaadhat két évet az életéből Mayer Ilona. Azután meg ki tudja... A boldogtalan szerelem tette beteggé a fiamat, hátha a boldog szerelem meggyógyítja. Ne szóljon semmit doktor, ne szóljon... nem akarok semmit hallani. Isten vele doktor.

... Szinte kergatett. Mentem. Mi jogon avatkoztam volna bele idegen emberek ügyébe. És hiába is lett volna a beavatkozás. A lányt — csakugyan hiu volt végtelenül — vissza nem tarthattam volna, a fiut sem, Zsadányinét pedig legkevésbé. Amilyen makacsul ellenzte addig a fia házasságát, olyan parancsoló akarattal sürgette most. Két hét múlva megvolt az esküvő, a fiatal pár elutazott délre és ott maradt vagy

három évig. A második évben fiuk született, a harmadik évben pedig meghalt Zsadányi András.

Zsadányiné elutazott, haza hozta a fia hotestét, hazahozta az asszonyt és haza hozta az unokáját. Egy esztendő múlva levelet kaptam tőle: látogassam meg.

Mikor ott voltam, az ablakhoz vezetett.

— Nézze doktor, az unokám...

A kastély udvarán egy kicsi szőke gyerek játszogatótt: a Zsadányi András és Mayer Ilona fia.

— Doktor, — mond a Zsadányiné szorongva — meg kell vizsgálnia az unokámat.

Bánéztam a parancsoló, erős asszonyra. A szemében végtelen aggodalom r szketett é én egy pillanat alatt megértettem a lelke gyötrő átváltozását. Megértettem, hogy ebben a büszke asszonyban, aki Mayer Ilonát és a fiát eddig betolakodott idegének tekintette, felébredt az unokája iránt való szeretet és most az erős szívének és az erős lelkének minden érzése, ragaszkodása, imádása és megalázkodása azé a szőke gyereké, aki kin játszik a homokban.

— Méltóságos asszonyom, mondtam szinte meghatva, biztosítom, hogy felesleges az aggodalma. A tudomány csaknem teljes bizonyossággal megállapította, hogy a tudóvész nem örökletes.

— Tudom doktor, tudom. Nézze azt a halom könyvet, mind orvosi munka és mind olvastam. De nézze a hajamat, minden nap ősz szállat hoz belé a kételkedés, a reszketés. Doktor, maga olyan rettenetes pontosággal mondta meg, mikor hal meg a fiam, mondja meg most — ezt szinte követelve kiáltotta — meddig él az unokám.

Nem tudtam mit válaszolni a szeretetnek erre a logikátlan parancsára. Zsadányiné nézte az unokáját és fölig öatudatlanul, mint aki könnyíteni akar végre a szívének és egy régi titkolt bánatot zokog el, halkán sóhajtotta:

— Doktor, ha tudná mennyit szenvedtem. Minden szeretet, amit a holtak iránt éreztem, feltámadt bennem ez iránt a fiu iránt és megnőtt és megsokasodott. És arra kell gondolnom ahányszor ránézek, hogy általam jutott az élethez és egyszer majd eljön hozzám számonkérni, mi jogon adtam neki önző szeretetből olyan életet, amelyet a halál árnyékol be, mi jogon adtam neki megmérgezett életet, mi jogon ítéltm halálra születése előtt már. Doktor, ha én látnám ezt a fiut elhervadni, sir felé hanyatlani, én megörülnék.

Két kezébe szoritotta homlokát. Hallgatott egy percig, azután felállott. Ujra nyugodt volt erős és parancsoló. Felhívatta unokáját. Megvizsgáltam a három éves fickót.

Mit mondhattam volna? A fiu nyoma sincs semmiféle bajnak, kizártnak tekinthető, hogy a betegséget örökölte volna. A hajlandóságot azonban örökölhette és jó lesz rendszere-sen edzen!

Azóta állandóan én vigyázok a kis Zsadányira. Zsadányiné csodálatosan bizik bennem és minden apróságról kikéri a tanácsomat. De megnyugtatom, megvizsgáltatom nem sikerült még. És nem is sikerült soha.

Minden gondolata reszketés; a fiuak egy köhintése hét törrel veri át a szívet. A végtelen szeretete vad önváddá lett. Egyre tépi, macogolja a lelkét és minden keserű lelkitusája sszal végződik, hogy itéletet mond önmaga fe-

Lovász Márton: Folytatja obstrukciós frázisait.

Lovász után Lengyel Zoltán a házszabályokhoz szólott, kijelentvén, hogy az elnökség vele szemben másképen alkalmazza a házszabályokat, mint a többi képviselővel szemben, mert megengedte, hogy Lovász beszéde közben többször felszólaljanak a házszabályokhoz és személyes kérdésben, míg neki ezt nem engedték meg, sőt megrovást is kapott.

Jakabffy alelnök felvilágosításai után

(A zahnóban.)

Ugron Gábor az ujoncmegajánlásról és az ennek fejében kiköthető feltételekről és a katonai büntető eljárásról beszélt; ebbe belékapcsolta a külföldi politikát, a Habsburgokkal való viszonyokat és egyebeket.

— A cézárizmust, — ugymond, — a központi hatalmat szolgálja itt minden. A magyar alkotmány fölött is ez az ur, nem erejével, de gyengeségével. Mi pedig gyengeségünkkel és gyávaságunk rabszolgái vagyunk. Oda vagyunk láncolva a Habsburgokhoz, ezek bannak velünk úgy, a hogy a Habsburgok érdeke kívánja. A köztünk levő viszony olyan, mint mikor a férj veri a feleségét és nem a cselédséget, mert ez fölmondhat, míg az hozzá van láncolva. Attér ezután a honvédségre és mélyen elszomorítja, hogy a felsőbb honvédparancsnokságok élén olyanok vannak, akik magyarul nem tudnak, vagy csak igen gyengén. Ezt a szellemet ki kell rítani a honvédségből. Arra, hogy egy második osztrák hadsereget kapjunk, nem vagyunk kaphatók. Szükséges, hogy végre meg lássák, hogy Magyarországon is van kitartás. Készek vagyunk harcolni, mint az iriandiak, kötéllal a nyakunkon.

(Tanárok fizetéspótléka.)

Ugron beszéde után következtek az interpellációk. Szederkényi Nándor, Udvary Ferenc és Artim Mihály interpelláltak.

Szederkényi Nándor a királyi katolikus gimnáziumi tanárok fizetési pótlékának kiutalványozása ügyében interpellálta a külügyi minisztert.

Berzeviczy Albert kultuszminiszter azonnal válaszolt. Kijelentette, hogy a királyi katolikus gimnáziumi tanárok is állami tisztviselőknek tekintetnek s történt intézkedés, hogy a pótlék nekik is utalványoztassék, a mit ők igen rövid időn belül meg fognak kapni. A választ az interpelláló s az egész Haz tudomásul vette.

Az ülés délután három órakor ért véget.

lett: bűnös vagyok, mert nem lett volna szabad megengednem önző szeretetből azt a házasságot.

Es látom, — ő maga is mondja — hogy minden esztendő kínosabbá teszi a reszketését. Minél nagyobb, minél szebb lesz a fiu: annál gyötrőbb az a gondolat, hogy meg kell halnia és a halálán ő a bűnös. Egy napot ezt mondta nekem:

— A halálom sem lesz nyugalmas, doktor. Mert, ha eljön az időm és menni kell és itt fogom látni az unokámat, szépen erősen, virulóan és dőlve, azt fogom gondolni:

— Te meghalsz. Ez jó. De meg fog halni a fiu is, ez az erős, ez a szép, akkor talán, amikor szeretni fog, amikor drága lesz neki az élet és élni szeretne, meg fog halni, mert te is gyenge voltál anyai szeretetedben. Oh, doktor ez a gyehenna kinszenvedése.

... A doktor elhallgatott. Hallgattam én is. Nem tudtam véleményt mondani, de elszomorított a különös történet. Végre, csakhogy épen szóljak valamit, azt mondtam:

— Hol itt a morál doktor?

— Morál — válaszolt komolyan a doktor — nincs az élet do'gaiban... Mégis van, de kegyetlen és bántó. A morál az, hogy az élet nem törődik a tragédiákkal, az emlékekkel és a lelki furdalásokkal, hanem halad a maga napos és termékeny útján és hogy az egészség és az erő előtte az egyetlen érdem... Nem kíváncsi rá, mi van Zsadányi András özvegyével?

— De igen. Mi van vele?

— Nos hát Mayer Ilona a múlt hónapban ment férjhez egy budapesti ügyvédhez.

TÁVIRATOK.

Az orosz válasz.

Tokió, jan. 27. A japán kormány közölte Rosen báróval, az orosz hövettel, hogy kívánatos, hogy rövid idő múlva felelet érkezék a japán jegyzékre s azt is hangsúlyozta, hogy a jegyzékre való feleletük már e hó 16-án az orosz kormányhoz jutott, mivel is elég idő mulott el arra, hogy a feleletet meggondolhatták.

London, jan. 27. A Daily Mail jelenti Tokióból tegnapi: A pétervári japán követ Pétervárt e hó 25-én kelt távirata szerint Oroszország még pár napig szándékozik halasztani feleletét. Erre Komura külügyminiszter a külügyi hivatal vezető hivatalnokait hosszabb tanácskozásra hívta össze.

London, jan. 27. A Reuter-ügynökség pétervári magántudósítójának következő, e hó 25-éről kelt táviratát teszi közzé: Jól értesült forrásból való közlés szerint a függőben lévő tárgyalások kevésbé haladnak, dacára Oroszország ama határozott kívánságának, hogy az őz szeütközés kikerültessék. A diplomáciai igyekvés a két fél bizalmatlansága és az ebből eredő ama követelés, hogy mindkét rész biztosítékokat nyújtson, teszi eredménytelenné. Oroszország Japánnak teljes szabadságot akar adni a Koreában való jogos terjeszkedésre, ezzel szemben biztosítékát akarja annak, hogy Korea déli partját nem erősítik meg. Japán nem akarja biztosítékképpen elfogadni Oroszország általános biztosítását a kínai felségjog elismerését illetőleg, sem ama biztosítást, hogy Japánnak Koreában való tulnyomó befolyását tekintetbe veszi. Japán attól tart, hogy ha időben lábát Koreában meg nem veti, Oroszország egyszer csak kiszoríthatja.

Pichler Győző meghalt.

(A képviselőház gyászja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 27.

A magyar képviselőháznak egy népszerű, tehetséges tagja halt meg ma Bécsben: Pichler Győző dr. Nem tartozott a nagy kaliberű politikusok közé, de tudásával, erős akaraterejével és rokonszenves egyéniségével rövid idő alatt a függetlenségi és 48-as párt tekintélyes tagjai sorába küzdötte föl magát. A mikor képviselő lett, sokat csipkedték, kicsinyelték. És a sokat csipkedett Pichler Győző egyike lett a Kossuth-párt közgazdasági kapacitásainak, a kinek szavát figyelemmel hallgatták meg minden párton. Halála mély részvétet keltett fővárosszerte, s a képviselőházban is pártkülömbőség nélkül nagy sajnálattal beszéltek az agilis és népszerű képviselő elhunytáról.

(Élete.)

Pichler Győző a tolnamegyei kölesdi kerületet képviselte, függetlenségi programmal, a hol legutóbb az akkori miniszterelnök, Széll Kálmán veje, Bernrieder János ellen négy többséggel választották meg.

Életrajzi adatait az országgyűlési almanach a következőkben foglalja egybe:

Pichler Győző, született 1869-ben. Elvégezve Budapesten jogi tanulmányait, rövid időre a főváros közigazgatási szolgálatába lépett, mint joggyakornok. Csakhamar hírlapírássra adta magát és az Egyelértés munkatársa lett. Mint jogász az ifjuság egyik vezetője volt és 1889-ben a nemzetközi diákkongresszuson, mint a magyar egyetemi hallgatók küldöttségének elnöke vett részt. Mikor Kossuth Ferenc viszatért Magyarországra, Pichler Győző lett tit-

kára és mint ilyen részt vett a függetlenségi 48-as párt beléletében. Már mint képviselő tette le a jogi szigorlatokat és az ügyvédi vizsgát. Az 1896. évi választások alkalmával a kölesdi kerület Busbach Péter szabadelvűpárti és Varga néppárti jelöltekkel szemben országgyűlési képviselővé választotta meg. 1901-ben ugyanezen elnyerte a kerület mandátumát a szabadelvű jelölttel szemben. A véderő bizottság tagja volt.

A legutóbbi politikai események során a Kossuth-párt békefrakciójához tartozott s a mellett kitartott. A Ház üléseit szorgalmasan látogatta, mint beteg ember is és még a képviselőház tegnapi ülésén is részt vett. Legutóbbára személyes kérdésben szólalt föl, a mikor Andrassy Gyula gróf egy beszédében a Kossuth-párt beteg embereiről szólt. Pichler feszültségére Andrassy ki is jelentette, hogy nem reá célzott.

(Deris epizódok.)

Többnyire Eötvös Károlynak, a vajdának környezetében volt, úgy a Ház folyosóján, mint az Abbáziában. A róla szárnyrakelt viccek többnyire a vajda leleplezése révén kerültek közzsájra. Például ez is:

A mikor Pichler először lépett föl, lement a kerületébe Eötvös is és melegen ajánlotta a kölesdieknek. A kölesdi magyarok vakargatták a fülök tövét, aztán kirukkoltak vele, hogy ők szívesen szavaznának Pichlerre, de attól tartanak, hogy — zsidó.

— Dehogy zsidó, dehogy. Igaz keresztény volt annak apja is, anyja is, — mondta a vajda.

— No, ha nem zsidó, — jegyezte meg az egyik polgár, — akkor el van hibázva.

Ugyancsak az első választásnál a gunyolódók azzal rágalmazták, hogy a korteskedés céljából ezt terjesztette a választók között: Kossuth Lajos, mikor a halálos ágyán volt, így szólt a mellette levő Pichlerre:

— Pichler, Pichler, vigyázz Magyarországra!

Ezt a mondatot azután semmire moshatta le róla. Az élc lapok is többnyire egy örnek rajzolták le, amint vigyáz a hazára.

Egyáltalán, az első kölesdi választás után valóságos legendákat meséltek a Pichler kortesfurfangjáról. Ezeknek a legnagyobb része nem volt igaz, de a következő eset tényleg megtörtént:

Pichler a programbeszéd elmondása közben, nagyobb hatáskeltés okából elmondta, hogy apja a szabadságharc alatt hősi halált halt. Mikor a beszéd után hazatért, a következő sürgönyt találta az asztalán:

Pichler Kölesd.

Lejőjtek segíteni?

Apád.

Pichler rémülten ült le az asztalhoz, és a következő választ sürgönyözte vissza:

„Negyvennyolcban Isaszegnél elestél, ne gyere.

Fiad

Győző.”

1901-ben Bernrieder Jánossal, az akkori miniszterelnök vejével került össze Kölesden a választásoknál. A szavazatok a záróra kitüzesekor egészen egyformán állottak, hol Bernrieder került fölül egy vokssal, hol Pichler. Már úgy látszott, hogy Pichler megbukik. Az óriási izgalomban Pichler kiment a teremből, és a választók között elájult. Mire magához tért, akkor már lezárták a választás eredményét. Ő győzött négy szóval. Rohant a táviróhivatalba, és szüleinek ezt táviratozta:

Magyarország vejét négy szóval gyűrtem.

Győző.

Berleider petíciót akart beadni a választás ellen, de Széll lebeszélte. Ezért Pichler mindig hálás is volt a rátóti diplomátnak.

A mióta képviselő lett, valósággal bámulatos népszerűsége tette szert. Budapesten minden ember ismerte. Gyakran járt a törvényszékre, és hó nem volt sietős dolga, megállott az ott állomásozó bércocsisokkal beszélgetni. Ha valamelyik bércocsisnak azt mondta:

— Polgártárs, (ez volt a szavazárás) vigyen a lakásomra! — a kocsis minden közlebr-i cím nélkül odahajtott. Gyufát sohasem hordott, mert ha cigarettát vett elő, rögtön akadt egy rikkancs, vagy utcagyerek, aki odaszaladt hozzá:

— Tessék, nagyságos Pichler ur!

Hagyományos csunyasága dacár, ami alkalmat adott a *Kakas Mártonnak* az *Alborák* alakjának a megalkotására, csudás szerencséje volt a nők körül, úgy, hogy már maga is megsokkalta.

De a sokat viccelt emberből a parlament komoly tagja volt, a kit sok fontos ügy védelmében küldött a csatatűzbe a függetlenségipárt.

Mint ügyvédnek legnevezetesebb ügye volt, a mikor *Walburg* Ernőnek, Ernő főherceg törvénytelen fiának képviselőtét vállalta el az udvaral szemben.

(Aradi emlékek.)

Aradon több ízben megfordult. Először *Kossuth* Ferencet kísérte le, mint annak titkára, országos körútjában Aradra. A jókedvű fiatal ember akkor több ismerőst, barátot szerzett magának, a többek között összebruderezett, mint függetlenségi titkár, *Lendvai Sándorra*, aki az aradi szabadelvű párt titkára volt. Azután itt volt a vértanúk kivégeztetése ötvenedik évfordulója ünnepén 1899-ben a függetlenségi párt tagjai kíséretében; s két esztendője, júliusban, a mikor egy aradmegyei ismerőst látgatta meg, átutazóban itt volt egy napig. A Jópásztorban lelkesen ünnepelték Pichlert, a ki *Barabás* kíséretében vonult be oda. Azt mondta róla *Barabás*:

— A mikor valahol pártot szervezünk, az elnökök velünk vannak, de a pártelnöknék Pichlerhez huznak...

(Az utolsó napok.)

Halála ma reggel, Bécsben, a Grand hotelben következett be. Régi, hosszas betegség előzte meg, a melylyel, a míg lehetett küzdött. Ágyban ri kán feküdt. Míg tegnap is részt vett a képviselőház ülésén. Tegnap délután *Melha* Armand orvosnővédek társaságában ment Bécsbe.

Pichler már régóta érezte, hogy betegsége komoly, noha orvosai ezt erősen titkolták előtte. Az utolsó hetekben aztán elhatározta, hogy feltétlenül meggyőződést szerez betegsége állása felől és e célból valóságos haditervet gondolt ki. Levelet írt egy k legnépszerűbb bécsi orvos-tanárhoz, melyben tudatta vele, hogy a napokban elküldi hozzá beteg *öcscsét*. Vizsgálja meg teljes alaposággal, s írja meg leplezetlenül neki (Pichlernek), hogy komoly-e a betegség, van-e még remény? Ezután maga ment fel Bécsbe, és önmagát vizsgálhatta meg az illető tanárral. A professzor alapos vizsgálat után kijelentette, hogy komoly aggodalomra nincsen ok, és mindenképen vizsgáltta. Pichler haza jött és néhány nap múlva megkapta a tanár levelét, amelyben azt írta, hogy *öcscsé* menhelytelen beteg, aki már nem viheti sokáig. Ez a híradás természetesen nagyon felizgatta az amúgy is elgyengült embert, aki azóta teljesen elvesztette régi jókedvét.

A holttestet egyelőre a bécsi *Allgemeine Krankenhausba* vitték, honnan holnap valószínűleg Pestre fogják hozni; eziránt azonban eddig még nem történt ítézkedés.

TANÜGY.

(—) Az iskolai félév vége. A közoktatásügyi miniszter legújabb rendelete alapján a középiskolákban is félévekre osztják az iskolai évet, akárcsak az egy temen. A tanulók nem karácsonykor kapják az első értesítőt, mint eddig, hanem a félév végén, az iskolai év befejeztével pedig a rendes bizonyítványt. Az új rend szerint a középiskolai félév január havában ér véget és ehhez képest a félévi értesítőt az összes intézetekben január 30 án adják ki.

A miniszterelnök a királynál.

(Döntés nem történt. — A kormány tervel. — A holnapi ülés.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 27.

Tisza István miniszterelnök ma félórai kihallgatáson volt a királynál. Félhivatalos jelentések szerint a kihallgatás során döntésről, vagy egyáltalán olyan dolgokról, melyek a parlamenti válsággal összefüggnének, nem volt szó. A miniszterelnök nem is kért semmiféle felhatalmazást rendkívüli eszközök alkalmazására; annál kevésbbé tette és tehette ezt, mert már régen kezében vannak mindazok a felhatalmazások, melyekre a további parlamenti küzdelmek során esetleg szükség lehet.

A miniszterelnök egyben a delegációk előkészületeit teszi meg.

Tisza István gróf a *Ház holnapi ülésén beszélni fog*, s ez alkalommal nyilatkozni fog a kormány terveiről, Politikai körökben azt hiszik, hogy a kormány az obstrukció leküzdésére vezető akciója február vége előtt nem kezdődhetik meg.

A mai eseményekről a következő távirati tudósításokat vesszük:

Félhivatalos jelentések.

A félhivatalos *Bud. Tud.* a látogatásról a következőket jelenti Bécsből:

Tisza István gróf miniszterelnököt, aki ma reggel ide érkezett, 6 Felsőge délelőtt 10 órakor magánkihallgatáson fogadta. Tisza gróf miniszterelnöki minőségében s úgyszintén 6 Felsőge személye körüli miniszter folyó ügyekről tett jelentést.

A kihallgatás folyamán korántsem volt szó bizonyos felhatalmazások kiközléséről, mivel a Tiszai kabin-török már régen birtokában vannak mindama felhatalmazások, amelyek normális parlamenti állapotok helyreállítására szükségesek. A parlamenti helyzettel összefüggő bármiféle döntés és tehát ettől a kihallgatástól nem volt várható és tényleg be sem következett.

A miniszterelnök, aki háromnegyed óra hosszat időt töltött Felsőgenél, a kihallgatás után *Goluchowski* gróf külügyminiszterrel értekezett részletes ügyekben, nevezetesen a magyar delegáció tárgyalásainak sorrendjéről. A délután folyamán Tisza gróf más politikai személyiségekkel is találkozott.

A miniszterelnök délután 5 órakor indult Budapestre, hogy a képviselőház holnapi ülésén részt vegyen.

A *M. T. I.* ezeket jelenti Bécsből:

Tisza István gróf miniszterelnök reggel fél hétkor Budapestre ideérkezett.

Ő felsége mind délelőtt 10 órakor fél óráig tartó magánkihallgatáson fogadta Tisza gróft. A kihallgatás után Tisza gróf a külügy-

miniszterlumba ment, hogy megegyezzen *Goluchowski* gróf külügyminiszterrel a magyar delegáció tárgyalásai újbóli felvételének határideje iránt.

A mai nap folyamán Tisza gróf *Pitreich* közös hadügyminiszterrel is értekezett.

Tisza István gróf miniszterelnök ma este öt órakor visszautazott Budapestre. A miniszterelnök mai kihallgatása alkalmából megállapíthatjuk, hogy ahhoz *újabb elvi döntés egyáltalán nem fűzhető*, mert elvi természetű újabb döntés egyáltalán nem tetszik szükségesnek. Tisza István gróf a miniszterelnök a képviselőház holnapi ülésén nyilatkozni fog a parlamenti helyzetről.

Mit végzett Tisza?

A *Neues Wiener Abendblatt* Tisza bécsi utazásával foglalkozva arra a konkluzióra jut, hogy habár a magyar hivatalos körök az utazás jelentőségét kicsinyelni törekcsenek és habár a mai kihallgatás alkalmával nem történt döntés Tiszának már bejelentett terveire nézve, de azért még se szabad hinni, hogy az *obstrukció legyőzése érdekében* nem tett volna Tisza előterjesztést a királynak.

A *Neue Freie Presse* szerint a magyar kormánynek tulajdonképeni akciója az obstrukció leküzdésére február vége előtt nem kezdődhetik meg. Korai dolog volna, mondja ez a lap ma a képviselőház fölösztatásáról és az új választásokról beszélni: de a magyar kormány számolt ezzel az eshetőséggel és meg is tette a szükséges intézkedéseket. Azonban e küzdelem előtt még egyszer meg fogják próbálni, hogy ezzel az országgyűléssel elintézhessenek a legfontosabb állami szükségleteket érintő javaslatokat és megszavaztathassék a *házzsabály módosítást*, jóllehet csak, ad hoc egy rövid változtatás segítségével.

A miniszterelnök Budapesten.

Tisza István gróf kilenc órakor érkezett meg Budapestre. A szabadelvű-pártban a képviselők nagy csapattal várták, mert azt remélték, hogy a miniszterelnök nyilatkozni fog bécsi útjáról, s akkor többet tudnak meg a mai félhivatalos jelentések tartalmánál. Azonban a miniszterelnök *nem jött el a liberális klubba*, hanem feleségét, a ki a vasutnál várta, hazakísérte és otthon is maradt.

Igy a politikusok a bécsi ut következményeire nézve nagy bizonytalanságban vannak. Annyi valószínű, hogy a képviselőház holnapi ülésén a miniszterelnök fog *elsőnek beszélni*. Kivüle szólásra jelentkezett, *Lengyel* Zoltán és ha eljön a Házba, *Eötvös* Károly.

A magyar politikai körökben élénken foglalkoztak a tegnapi udvari bál egy epizódjával. Az udvari bálon a király megszólításával tüntette ki a Reichsrath alelnökét, *Kaisert*. Ő felsége így szólt az alelnökhöz:

— A jövő héten a magyarok is feljönnek Bécsbe, és valószínűleg befejezik munkájukat. Csak azt szeretném már most, ha az osztrák Reichsrath is dolgoznék!

Derschatta bukása.

Derschatta osztrák képviselőnek, a mint ismeretes, sikerült a magyar politika lapjaira is csempészni magát, azzal a nevezetes indítványával, a melyet az osztrák delegációban a felségjogokra vonatkozólag tett, s a melynek éle a magyarok nemzeti követeléseire irányult. A

mint most Bécsből táviratozzák, *Der-schatta lemondott a német néppárt elnökségéről.* Lemondását osztrák politikai körökben összefüggésbe hozzák a delegációban tett és még az osztrák parlament nagy részében is visszatetszést keltő indítványának hatásával.

A majdnem berekesztett vita.

Érdekes terv hiúsult meg ma reggel a képviselőház ülésén, olyan terv, amely ha sikerül, most már *megszavazott ujoncjavaslatnak* és dühöngő obstruktoroknak örvendene az ország. Tudvalevőleg a képviselőház ülései délelőtt tíz órakor kezdődnének, ha ugyan akkor már volna valaki a Házban. Az ellenzéki képviselők és a lustább kormánypártiak csak háromnegyed tizenegykor szoktak megérkezni és az ülést. Ma vagy nyolcvan szabadelvű párti képviselő már pont tizkor megjelent a Házban, és kérték az elnököt, hogy nyissa meg az ülést. Perczel ezt meg is tette. A korán érkező képviselőknek az volt a tervük, hogy ha az ellenzék későn jön, addig ők *megszavazzák a javaslatot.* Ez tényleg meg is történt volna, ha a véletlen nem játszik az obstruktoroknak a kezére; eleinte egyetlen ellenzéki sem volt a Házban, de épen, mire a jegyzőkönyv felolvasása véget ért: szokatlanul korán megjelentek *Ugron, Szederkényi és Lovászy.* És ezzel vége volt a reménynek.

Az obstruktoroknak egyébként az a szándékuk, hogy a delegáció ülészakának megkezdése előtt semmi esetre sem hagyják az ujoncjavaslat vitáját berekeszteni.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Faust, ópera. Krammer Teréz vendég-fellépéssel. (Páros bérletszűnet.)
Péntek: A postásfiú és a hűga, bohózat. (Páros bérlet.)
Szombat: A postásfiú és a hűga, bohózat. (Páratlan bérlet.)

Szép Galathea. Don Pietro Caruso.

— Krammer Teréz vendégfellépése. —

Kifogástalanul élvezetes színházi estékben ritkán van része az aradi közönségnek, olyan kifogástalanul, olyan teljesen élvezetesben, mint a mai volt, még ritkábban. Két darab, két előadás s a kettő versengett abban, hogy legyőzze egyik a másikat. Nemes, szép verseny volt, olyan elsőrangú erők mérköztek egymással, hogy mindakettő győztes lett.

Szóljunk előbb az est drámai részéről: a *Don Pietro Caruso*-ról. Ez Bracconak egy egyfelvonásos színműve, melyben őt felvonásra való tragédia van megírva. Egy züllött ekzisztenciájú üzérnek (*Békés*) fiatal, szép leányát Margheritát (*Aranyossy* Janka) megejti Fabrizio gróf (*Bónis*) s a darab avval kezdődik, hogy a gróf a szerelmes, ártatlan leánytól bucsuzik. Hidegen és előkelően, hogy még rokonszenvesebb tegye előttünk a leány végtelen szerelmét. A gróf elmegy, de rövid idő múlva visszajön, mert leszámolni valója van az öreg Don Carusoval, aki egy választásnál korteskedik neki. Közben megismerjük a leonyolódott, züllött életű, de becsületes szívű apát, aki csak a leányáért és a leánya becsületességéért, tisztaságáért érdemesül még valamire az életet. Félt attól, hogy leánya dolgozni lesz kénytelen, ha ő meghal, félt pedig azért, mert a munkával abban a népkörben, melybe ők is

tartoznak, nem csak a test erejének, de a test tisztaságának, érintetlenségének fölladozása is jár. Mikor az apa ilyen szép szavakat mond a leányának, megjön a gróf, hogy leszámoljon az öreggel. A leszámolás az, hogy nagy összegű pénzt nyújt át Don Pietro Carusonak, akit boldoggá tesz ez a nagylelkű adomány addig, míg Margherita föl nem fedezi, hogy az a pénz, melyet apja nem szolgált meg, az ő becsületességének ára.

Az apát lesújtja ez a fölfedezés, leányának rohan első felindulásában, földre tiporja s talán csak véletlen, hogy meg nem öli. Eszébe jut, hogy tulajdonképpen sokkal jobban szereti Margheritát, semhogy a bűnével együtt ne tudná szeretni. Abban is bizik, hogy a gróf talán mégis rábírható arra, hogy feleségül vegye a leányt, föl is szólítja erre Fabriziót, mert az ő egyszerű lelke úgy véli, hogy minden becsületes embernek kötelessége ez. A gróf azonban hallani sem akar erről, okul azt hozza föl, hogy ő egy olyan apának leányát, mint Don Caruso, el nem veheti; biztosítja azonban a leányt változatlan vonzalmáról, ha tovább is barátnéja marad. Az apa sokkal kétségbeesettebb, semhogy a házasság akadályát saját magában meg ne találja s elhatározza, hogy ő félreáll az útból, agyonlövi magát, ha Margherita elfogadja a gróf „baráti” ajánlatát. Megkérdezi a leányt s ez ártatlanul, szerelmesen, meggondolatlanul csak ennyit mond:

— Apus én szeretem őt . . .

Don Caruso elviszi ezt az üzenetet a grófnak s azután agyonlövi magát.

Ezt az egyfelvonásos drámát *Aranyossy* Janka, *Békés* Gyula és *Bónis* játszik el. Egy szerű szavakat mondtak, de annyi drámai érzéssel, hogy nem egyszer könnyekre fakasztották a közönséget. *Aranyossy* Jankát eddig is csak nagyon jól láttuk játszani, ma este meg ezen fölül is emelkedett a játéka. Olyan egyszerű eszközökkel dolgozik ez a művész s ezekkel olyan pompás dolgokat tud produkálni. Nincs más a játékában csak természetesség és érzés, se póz, se idegesség, de avval a két dologgal feltétlenül győz. Hatalmas alakítás volt *Békés* Gyuláé, valóságos tanulmány. Finom részletekig nagy intelligenciával kidolgozott munka, amely óriási hatást keltett. Megrázó jelenetei voltak s *Aranyossy* Jankával való jelenése a művészi magasztal tetőpontján állott. Hatalmas taps zúgott föl a függöny leeresztése után s ez a taps a társulat két legjobb drámai művészenek szólt.

Unnepélyessé tette a mai színházi estét *Krammer* Teréznek, az Operaház énekesnőjének fellépése, aki a *Windsori vig nők* nagy áriájának elénklésével vezette be az egész est szépségeit. Ez a koloratúra próbaköve a nagy énekesnők művészetének, mert nehéz ária s csak szépen lehet énekelni. Vagy így, vagy sehogysem. *Krammer* Teréz asszony koloratúrája, mely őt az ország legkiválóbb énekesnői közé sorozza, brilirozott ez énekszám előadásában. Hangjának tisztasága az intornálásban, a koloratúrájának finom ereje pedig a futamok mesteri „kiéneklésében” nyilvánult meg. Az az élvezet, melyet itt kezdett megnyújtani a művész, folytatódott a *Szép Galathea* ban. Ennek énekszámával nem tudott beelőlni a közönség. Az operett egész előadása alatt zúgott a taps s ritkán esik egy felvonás alatt annyi ismétlés, amennyire ma este kényszerítette a vendégművésznőt a folytonos tetszésnyilvánítás. Ritka, sajnos igen ritka élvezet volt az operett zenéjének hallgatása is, olyan volt ez, mint a tavaszi napsugár, mely a mocskos téli sarat szárítja föl kellemes, közvetlen melegségével. (a.)

* *Krammer* Teréz *Faust*ban. A „Windsori vig nők” és a „Szép Galathea” után csütörtökön este a *Faust Margitját* fogja előnekelni az aradi színházban *Krammer* Teréz. A közönség nagy várakozással nézi a szereplését. Számos Margit-alkitást mutattak be már az aradi színházban, de kevés oly érdekes, mint a *Krammer* Terézét. Ez a „Faust” előadás bizonyára egyike lesz a szezon legfényesebb estéinek.

* *A postásfiú és a hűga.* A színház legközelebbi ujdonsága, mely pénteken kerül bemutatásra, a *Postásfiú és a hűga* című énekes bohózat. A darabot Budapestben a *Magyar Színház*ban adták. A szereposztás elsőrendű, a próbák nap nap után olyanok s így a sikerhez kétség alig férhet. A darabot szombaton megismétlik.

* *Sarkadi Aladár.* az aradi színtársulat volt tagja tegnap lépett fel először, mint szerződött tag, a budapesti Vigszínházban. Játékáról az összes lapok elismeréssel emlékeznek meg. A *Mormota* bemutatójáról írva, a *P. H.* ezeket mondja róla: *Sarkadi* Aradot került fel s nagy díszkrécióval, meglepő öntudatossággal s tökéletes routinnal bele tudta magát találni a társaságba, ami a fiatal művész tehetségének legfőbb kriteriuma.

* *Válopörök egy színtársulatnál.* Érdekes útkokat árult el egyik temesvári laptársunk *Krecsányi* Ignác társulatának tagjairól. Egy részük házasodik, más részük válik. Négy férfi-színész jegyben jár — így regéli a közlemény. Érdekesebbek azonban a válások. Ezeket a következő csintalan sorokba burkolja be a közlemény írója:

Es amíg Amor így incselkedik a szívekkel és köztözet rózsalancokat, addig a színtársulat három szépséges, fess női tagja a válás gondolatával foglalkozik. Azaz, hogy *Kállay* Lujza primadonnának már nem is használja neve előtt a férjet jelző F. betűt. Mert tetszik tudni, amíg ez az előbetű szerepel, addig nincs baj. Ha ugyan baj az előbetű nélkül való állapot. Primadonna a megmondhatója. *H. Borostyán* Sári is a válóasszonyok taborába tartozik. Ugyan még használja az előbetűt, mely H va kezdődik és bizony nagy kérdőjel ez a H, mert szereti az urát. A kis fess fia, aki most éppen mamájánál időzik, ennek a megmondhatója. *T. Hadrik* Anna is már csak két szép leányának a rabja. *Magduska* és *Pirike* egyetlen boldogsága.

Regény a bíróság előtt.

(A főhadnagy és a menyasszonya.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 27.

Ismét fölmerült egy „szerelemi regény”, melynek hősei: a szegedi garnizon egyik rokonszenves tisztje és egy állami tisztviselő leánya. A történet utolsó felvonását a szereplők a bíróság elé vitték s így került a kis história a nagy nyilvánosság elé.

A főhadnagy és a kisasszony regénye a következő:

A főhadnagy, akinek a szíve ép oly kevésbé van biztosítva pajkos Amor nyilai elől, mint akármelyik polgári gunyába öltöztet halandó, érdeklődött a leány iránt. Beavatótak azt is tudták, hogy az érdeklődést szerelem követte és a szerelmesek már eljegyzés előtt állottak, mikor beteljesült a nő, hogy: mindenféle szerelemnek vége szokott lenni.

Hogy mi szolgáltatót okot a szakításra, az nem tartozik a nyilvánosság elé. A tény csupán annyi, hogy a fiatal lelkék elhidegültek egymás iránt.

Eddig csak rendén ment a dolog, mert hiszen ilyen apró szerelemi „tragédiák” mindenposak a mai modern világban. De ami ezután következett, az már egy kissé furcsa és épenéggel nem mindennapi. A kisasszony édesapja összekülönbözött a vőlegény-jelölt főhadnaggyal. Levéllet irt egyik lakótársának, továbbá a parancsnokságának, sőt *Pitreich* közös hadügyminiszternek is, amelyben bevádolta a főhadnagyt.

E levelek alapján a katonai hatóság a főhadnagy ellen büntetőeljárás elindítását egyben kötelességévé tette, hogy becsületsértés és rágalmasz címén tegyen főljelentést az apa ellen a szegedi kir. járásbírósnál. A járásbírósnak a leány apját mindkét bűncselekményben bűnösnek mondotta ki és ennek alapján 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Felelősség folytán került ma az ügy a szegedi kir. törvényszék főlebbviteli tanácsa elé.

A terjedelmes iratok felolvasása után tanácskozássra vonult vissza a bíróság és csak késő este hirdette ki az ítéletet, mely azzal a változtatással, hogy a becsületsértés vétsége alól fölmentette, jóváhagyta az első bíróság ítéletét.

A vádlott és védője a kuriához fölbevezett. A főhadnagynak pedig, aki ugyancsak ártatlanul hurcolódik meg, végig kell most szenvednie az addig való várakozást is, mert a becsületes eljárást a jogerős ítéletig függőben marad.

A jótékony nőegylet estélye.

(Tabló a színpadon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 27.

Egyre hátrózottabb körvonalakban fejlődik ki előttünk annak a részleteiben is nagyszabású színházi esetnek a perspektívája, amelyet az Aradi jótékony polgári nőegylet tagjai elszegényedett polgáraszonnyok felszegélyezésére február hó közepén rendeznek az aradi nemzeti színház deszkáin. Ami egy ilyen színházi estnek a keretébe belefér, mindaz gyönyörködtető ötletességgel és szindus változottsággal kerül bele az ünnepély műsorába, úgy hogy éppenséggel nem kell nagy jósló tehetséggel bírnunk, ha előre kimondjuk, hogy ez az est az Országos vásár sikerének méltó párja lesz.

Ma délután négy órakor tartotta a rendezőség Urbán Ivánné fővédnöksége és dr. Avarffy Imréné elnöklése alatt a vármegyeháza kistermében előkészítő ülését, amelyen a szereplő hölgyek és urak is résztvettek, kivéve a „színműosztály” szereplőit, akik külön ülésen fogják megbeszélni a teendőket. A mai tanácskozás eredménye a következő:

Az estélyen két tábló kerül színpadra, még pedig: 1. A Rákóczi élkép. 2. A virágoskert élképe.

A Rákóczi élkép tárgya II. Rákóczi Ferenc találkozása hugával, Rákóczi Juliával Érsekújvárott 1706-ban. Talán nem indíkráció árulnunk, hogy ebben az élképben az egyik legfőbb szerepet közéletünk egyik kitűnősége fogja játszani.

Az élképben résztvesznek: Abaffy Emilné, ifj. Andreánszky Károlyné, br. Bánhidy Antalné, Baross Boriska, Nachtnébel Odönné, Vircze Margit, Tiszti Pálma, br. Bedeus Béla, Buchwald Zelma, Réthfalvy Etelka, Kocz Margit, Köpf Margit, Magyary nővérek, Gaál Irén, Kabdebó Erzsike, Riemer nővérek, Bruhuber Mariska, Leitner Beria, Ottenberg Irma, Péntes Szeréna, Vertán Annus, Haszlinger Ferenc, Szathmáry István, Lázár Margit, Böllönyi Ilus, Babó Dusi, Novák Róza ar., Barabás Béla dr., Csernovits Diodor, ifj. br. Bánhidy Antal, Baross Zsiga, Urbán Péter, Lukácsy Lajos, Lukácsy Poldy, Richer László, Laehne Hugó, Petkó Zoltán, Dániel Péter, Máday Sándor, Barta István, Réthfalvy Gyula, Réthfalvy Jenő, Ruskay, Tabakovits György dr., Darányi János, Andrányi Károly.

A virágoskert élképében résztvesznek: Vásárhelyi Janka, Urbán Péterné, Csernovits nővérek, Vizer nővérek, Vizer Mártha, Papp

Veturia, Papp Leontin, Stroy Margit, Binder Aglaia és Fehér, Francz Irma, Flamm Józsa, Czedik Irma Vajda Olga, Somogyi nővérek, Grünwald Margit, Edvi-Ilés Lenke, Mahler Lenke, Magyary nővérek, Darvas Béla és Margit, Nachtnébel Irén, Nachtnébel Odönke, Prigl nővérek, Urbán Ivánka, Balla Hajnalka, Horváth nővérek, Montag Erzsike, br. Exterdené, Kara Munci, Haszlinger Lajos, Antalfy Gizi, Szeberényi Seifried Aranka, Balla Irénke és Boriska, Zárny Margit, Maresch Jusztin, Ceonca Alice, Lázár Erzsike, Péntes Szeréna, Sokkett Mariska, Riemer Olga, Müncz Sárika, Klein Alice, Verzár Margit.

Az estély február tizenötödikén vagy tizenhatodikán lesz; a pontos időt csak később fogja a rendezőség meghatározni. Az előadást felomelt helyérek mellett lehet majd végig nézni.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 30. Az aradi waggonyári önkéntes tűzoltókar táncestélye (Központi Szálló). — A magyar szent korona országos vöröskereszt-egylete sóborsini fiókjának táncestélye (Arany Szarvas). — Az aradi csizmakészítő iparosok táncvigalma (Ipartestület). — A pankotai önkéntes tűzoltókar táncvigalma (Fehér Kereszt).

Február 1. Tanítók bálja (Polgári iskola). — A radnai kaszinó táncmulatsága. — A mező-kovácsnézi uri kaszinó tea-estélye.

Február 2. Az aradi posta- és távirata tisztviselők táncvigalma (Központi Szálló).

Február 6. Az aradi 33-ik gyalogezred tisztikarának táncmulatsága (Központi Szálló). — Az aradi cipészek szakosztályának táncvigalma (Ipartestület). — Az egyesült új-arad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet táncvigalma (Uradalmi sörcsarnok). — Az aradi kereskedő ifjuság kedélyes estélye (Vasszálló). — Az aradi iparosifjak önképző-egyletének táncvigalma (Kass-vendéglő). — Az új-szent-annai polgári-kör álarcos-bálja (Zimmermann-vendéglő).

Február 7. Az aradi borbély és fodrász ifjuság táncvigalma (Központi Szálló).

Február 10. A radnai kaszinó táncvigalma (Feketesas-vendéglő).

Február 13. A szegény tanulókat segélyező egyesület bálja (Fehér Kereszt). — Az aradi magyar államvasuti altisztikör táncvigalma (Vasuti vendéglő).

Február 16. Grinziger-estély a tisztii kaszinóban.

(=) A szegény tanulókat segélyező egyesület táncmulatsága. Az idei farsang kiváló dísz lesz az estély. Szép lesz, mert Arad társadalma a szegény tanulókat bálját meleg szeretettel karolja fel. És ez a természetes, hiszen ez az egyesület a leghumánusabb célt szolgálja: az árva és elhagyott szegény ártatlan gyermekeket istápolja, emberré teszi. Ennél szebb és magasabb feladatot alig ismerünk, kivált ha az oly emberbaráti módon lesz megoldva, mint a hogyan az a megnevezett egyesület teszi, istápol minden szenvedőt nemzetiségre és felekezetre való tekintet nélkül. Osv. Hauser Károlyné urnó, az egyesület fáradhatatlan elnöke az ő jó segítő társaival, a női választmány tagjaival azon fáradoznak, hogy az estély fényesen sikerüljön, de a közönség ne legyen megterhelve. Azért csak tombolával egybekötött bált rendeznek. A közönség ez alkalommal is bizonyára támogatni fogja törekvésüket és nem fog a társadalom szerencsétleneiről, az árva nyomorban sínlódó gyermekekről megfeledkezni. Az estély február hó 13-án, a Fehér Kereszt nagytermében lesz. Valamint a multban, úgy az idén is a városban senkinek sem küld a rendezőség meghívót. A szenvedő ártatlan gyermekek kérése, hívó szavát Arad humánus közönsége mindenkor meghallja.

(=) Az újszentannai polgári kör február 6-án, Zimmerman István helyiségében Albert Péter aradi cigányzenekara közreműködésével könyvtára javára álarcos bált rendez.

Hajnali botrány a fővárosban.

(Lövés egy aradi emberre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 27.

Egy Aradról nemrég a fővárosba elszármazott ember csaknem az áldozata lett valakinek, a ki a részegség pillanataiban az erényör szerepére vállalkozott. Az illető Hatos Tivadar, az aradi szőlőoltványt-lep volt tisztviselője, a ki ez időszert Budapesten él.

A lövöldözés ma hajnalban, a dob-utca és csengeri utca sarkán történt.

A ködös téli hajnalban a jelzett helyen néhány leánnyal beszélgetett Hatos Tivadar egy vidéki hírlapíró barátja társaságában. Tréfálkoztak, nevetgéltek a leánnyokkal, a kik maguk is jó nagyokat kacagva verték föl, a téli hajnal csöndjét.

Egyszerre csak a közeli kávéházból előkerült Halász Imre droguista ügynök és e szavakkal támadt rájuk:

— Szentelenek! Hogy mertek az utcán erkölcsstelenkedni!?

Hatos és társa rendreutasították a tolakodó embert, aki azonban nem távozott, hanem kibálya ríposztírozott:

— Én erényör vagyok és nem tűrök erkölcsstelenéseket!

Ugyanekkor revolvért rántott elő és háromszor rálőtt Hatos Tivadarra.

Szerencsére olyan részeg volt az utcai erényör, hogy a lövések egyike sem talált.

A leánnyok sívalkodására elősiető rendőr bekísérte a társaságot a kerületi kapitányságra, ahol megállapították az eset részleteit és egyúttal azt is, hogy Halász teljesen önkívületi állapotban követte el az utcai botrányt, mert annyira be volt csipve, hogy a lövésekre egyáltalán nem emlékszik.

A rendőrség igazolás után elbocsátotta a hajnali botrány hőst, akit kihágás miatt fogának megbüntetni.

Sikkasztó szerb miniszter.

(A meggyilkolt király öröksége.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 27.

Már tegnapi lapunkban említettük, hogy a belgrádi rendőrség letartóztatta Teodorovics Velimir volt belügyminisztert, aki avval van vádolva, hogy állampénzeket sikkasztott el. Ma a következő szenzációs részleteket táviratozzák az esetről:

Ugy Teodorovics Velimir, mint titkára, Petrojevics Milos a meggyilkolt Sándor király nevében pórt folytattak az elhunyt Obrenovics Mihály fejedelem öröksége iránt. Ez az örökség körülbelül két és fél millió koronára rugott, amely összeget Obrenovics a szerb államnak hagyományozta. Sándor király ezt a végrendeletet megtámadta és kijelentette, hogy ő, mint az elhalt közeli rokona igényt tart az örökség köteles részére.

A király és saját birodalma hosszú ideig állottak szemben egymással, mint pörös felek, míg végre valahogyan sikerült az ügyet egyezségileg rendezni. Sándor király körülbelül háromszázezer koronát kapott az örökségből. De nemcsak ő, hanem Tallián Béla, a mostani magyar földmivelésügyi miniszter is részesült az örökségből, mivel az elhunyt Obrenovics fejedelemmel ő is rokonságban állott. A hagyatékából az egyezség révén reá is jelentékeny összeg jutott.

A hagyatékban az államot illető része

azután a *Teodorovics* kezelése alá került. A volt miniszter és lelkirokona, *Petrojevics* titkár már régóta bűnös üzemeket folytattak és pazar költségeik széles körben feltűnést okozott. Most, hogy az állampénztári hiányok a felülvizsgálás folytán kiderültek, mindakét sikkasztó menekülni igyekezett, azonban a rendőrség meggátolta őket. *Teodorovics* fivérének *Zimonyban* van. A szerb rendőrség kérte ugyan kiadatását, de ezt a magyar kormány megtagadta.

Amint kiderült, *Teodorovics Velimir harmincezer*, titkára, *Petrojevics Milos* pedig *hetvenezer* koronát sikkasztott.

A hadosztályparancsnok Aradon.

(*Steinsberg* altábornagy szemléje.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 27.

Az aradi helyőrségnek magas katonai vendége van. *Steinsberg* Mór altábornagy, a nagyváradi 17. gyaloghadosztály parancsnoka, a ki szemle céljából négy napi időzésre jött Aradra.

Steinsberg altábornagy három órakor érkezett meg, *Gerabek* vezérkari őrnagy, a nagyváradi gyaloghadosztály vezérkari főnökének kíséretével. Az altábornagy határozott utasítására minden fogadtatás elmaradt. A hadosztályparancsnok a *Fehér Keresztbe* szállott, s onnét négy óra után *Gerabek* vezérkari őrnagygal a várba hajlatott. A fővártán *Leitner* főhadnagy, mint ügyeletes tiszt tette meg a szabályszerű jelentést, azután az altábornagy a tisztí kaszálóba hajtatott.

A tisztelgések után kezdetét vette a szemle első része, a *hadi játék*. Ezt *Wachsmann* Vilmos ezredes vezette, míg a két föltételezett harcoló fél parancsnokai *Walter* és *Philippovich* századosok voltak. Ez délután öt órától nyolcig tartott.

A hadosztályparancsnok aradi tartózkodásának további programja ez:

Csütörtökön: Gyakorlat, ütközettel. Az ütközetet *John* alezredes vezeti, az ellenséges csapatok parancsnokai *Walter* és *Philippovich* századosok. Délután *harcjáték*, *Walter* százados vezetésével, parancsnokok: *Hauslich* és *Breuer* századosok. Öt órától nyolcig hadászati megbeszélés: tartja a maga zászlóaljának tisztjeivel *Rossovitz* őrnagy.

Péntek délelőtt az altábornagy szemlét tart az önkertes iskolában. Délután hadászati megbeszélés, tartja: *Csehovszki* őrnagy, a zászlóalj tisztikarával, később: ugyanez, tartja *Philippovich* százados.

Szombat délelőtt *Steinsberg* altábornagy a csálai erdő alatt levő lövőterre megy, ahol a 3. 4. 9. és 11. századok fölváltva céllovést tartanak. Délelőtt ezenkívül szemlét tart a 28. vadász-zászlóaljnak Aradon állomásozó hadkiegészítő parancsnoksága fölött. Szombat délután *Badesco* őrnagy tart a 33. hadkiegészítő parancsnokság tisztjeivel megbeszélést az altábornagy előtt.

Ezzel a szemle véget ér, s a hadosztályparancsnok vasárnap utazik vissza Nagyváradra.

SPORT.

+ Az *Aradi Tornaegyesület* diszközgyűlése. Érdekes közgyűlése lesz az idén — mint már említettük — az *Aradi Tornaegyesület* nek, melyet 25 éves fennállásának emlékére a városháza dísztermében fognak megtartani. Az egyesület 200 külön meghívót bocsájtott ki az egyesületnek ez előtt 25 évvel volt tagjaihoz, mely így szól:

Igen tisztelt Uram! Az „*Aradi Tornaegyesület*” 1904. évi február hó 2-án a városháza dísztermében tartja rendes évi közgyűlését, mely azantán valik ki a többi évenként tartatni szokott rendes évi közgyűlésektől, hogy ezen nap 25 éves évfordulója az *Aradi tornaegyesület* megalakulásának. Az *Aradi Tornaegyesület* 1879. február 3-án alakult meg és akkor szerencsénk volt *Tekintetességedet* tagjaink közé sorozhatni. Midőn ezen 25 éves évforduló alkalmából a rendesnél díszesebb közgyűlést tartunk, megtisztelve érezzük magunkat, ha ezen közgyűlési személyes megjelenésével emelni méltóztatik. Megvagyunk győződve, hogy *Tekintetességed* ismeri ama hazafias és kulturális célt, melyet egyesületünk szolgált; megvagyunk győződve, hogy *Tekintetes séged* mint egyesületünknek ez előtt 25 évvel volt tagja méltányolni fogja ama hazafias missziót, melyet egyesületünk városunkban letöltött és azért joggal reméljük, hogy már ezen közgyűlés díszét becses megjelenésével emelni fogja. Egyben szíves tudomására hozzuk, hogy folyó évi február hó 3-án mint 1879. évi február hó 3-án tartott első tornaóra emlékére az aradi *Liceum* tornacsarnokában házi versenyt és utána a „*Központi szálló*” külön termében társas vacsorát rendezünk, melyeken *Tekintetességedet*, mint az egyesületünk 25 év előtt volt tagját is szívesen látjuk. Kelt Aradon, 1904. évi január hó 26-án. Az *Aradi Tornaegyesület* nevében hazafias és tornászársi üdvözléssel: *Monyorói Urbán* Iván elnök, *Steinitzer* Pál dr. alelnök, *Nagy* Sándor titkár-művezető.

+ **Vadászat.** F. hó 24-én jól sikerült vadászat folyt le *Schauer* Ádám aradi nagybirtokos bélamajori pusztáján. A vadászaton Aradról is többen részt vettek: *Dálnoki Nagy* Lajos dr. alispán, *Faragó* István és *Darányi* János aljegyzők, továbbá *Kövér* Béla m. kovács házi főszolgabíró, *Sehl* dr. járási orvos, *Szabady* gyógyszerész s több környékbeli birtokos. Terítékre került 96 nyul és négy fácán. A vadászatot fényes ebéd rekaszította be.

Az utolsó mezőbíró.

(*Tizenkét új lovasrendőr.*)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 27.

Egy régi, szinte patriarkális intézmény megszűntetése érdekében tett előterjesztést *Sarlot* Domonkos főkapitány a polgármesternek. Azt ajánlja a főkapitány, hogy a *mezőbírói állást töröljék el.*

A *mezőbírói* tiszt még a város régi szervezetéből való. Tulajdonképp ő a feje a tanyák közbiztonságának. Olyasféle, mint Szegeden a *tanyai kapitány*. A *mezőbíró*nak hat csősz volt alája rendelve: azokat dirigálta ő a szántókon a buzakévek, meg a kukoricások ellen. A fizetés nem volt nagy, de annál több a respektus. Az utolsó *mezőbíró*, aki a napokban halt meg *Radován* Demeter tekintély volt az aradi tanyák népe között.

Most *Sarlot* Domonkos azt indítványozza, hogy a *mezőbírói* tisztet ne töltsék be és a mező csőszöket is csapják el. E helyett szervezen a város a tanyák közbiztonsága érdekében *tizenkét új lovasrendőri* állást, s ezek fölébe egy *lovasrendőrormestert*. Ez utóbbi állást csak olyan ember tölthetné be, aki mint csendőrormester hosszabb ideig szolgált.

Azonban a tanyaiaknak nem tetszik a reform. A külhatárbeli kisbirtokosok *Mittner* József törvényhatósági bizottsági tag útján beadványt intéztek a polgármesterhez, a melyben kéri, hogy *hagyják meg a mezőbírói állást*, de arra olyan embert alkalmazzanak, aki csak annak él, és a kinek egyedüli gondja a kisbirtokosok biztonságára örködni, az a hat mezőcsőszszel egészen ellátja a dolgot.

Az ügy valószínűleg a közgyűlés elé kerül, s az határoz a fölött, hogy legyen-e ezután *mezőbíró*, vagy pedig *lovasrendőrök* kerüljenek a csőszök helyére.

HIREK.

— A király a cseh német kérdéstről. Bécsből táviratozzák: A tegnapi udvari bálon a király hosszasan beszélt *Zacsek* alelnökkel a cseh-német békéltető akcióról. A király azzal szólította meg *Zacsek*et, hogy Brünneben megindultak az egyezkedő tárgyalások.

— Remélem — tette hozzá az uralkodó — ezuttal eredménynyel fognak járni.

Zacsek így válaszolt:

Felség, mi el fogunk követni mindent, a mi tőlünk függ, csak hogy a németek részéről most még ridegebb feszültség nyilvánul, mint bármikor ez előtt és előzékenységre aligha hajlandók. Nehezebb a megegyezést létrehozni Morvaországban, mint Csehországban.

— Miért? — kérdezte élénken a király.

Zacsek: Mert Morvaországban egyetemi kérdés miatt a csehek és a németek között még erősebbek lettek az ellentétek.

— Hát hogy lehetne megegyezést létrehozni? — kérdezte ismét ő Felsége. *Zacsek* azt válaszolta, hogy meggyőződése szerint az uralkodónak egy *kegyes fejedelmi akaratnyilvánítása* jó hatással volna, s azt mind a két részről örömmel és hódolattal fogadják.

— Igen, hogyha engedelmeskednének és hajtanának a szóra. De éppen az a baj, hogy mind a két fél hajthatatlan — válaszolt a király.

Zacsek: Remélhető mégis, hogy a fejedelmi akaratnyilvánításhoz mégis alkalmazkodnának.

A király. De hogyan, hiszen csak arról lehetne szó, hogy egyenlő jogokat kapjanak a németek és a csehek, már pedig a németek többet akarnak, mint a csehek és a csehek többet követelnek, mint amennyit a németek kapnak.

Zacsek még egyszer megnyugtatta ő Felségét, hogy a csehek is, a németek is alkalmazkodnának a fejedelmi akaratnyilvánításhoz.

— A *Füredi-árváknak*. *Füredi* József, az aradi Nemzeti Színház elhunyt tagja árvái részére újabban a következő adományokat vették:

Korona.

Lengyel Sándor dr. főszolgabíró. (A Ternován f. évi január 24-én tartott tisztí értekezlet adománya) 54.—
Egy *javulófélben levő beteg* (Pöstyén) 5.—
Sonn Dávidné 1.—

Összesen: 60 kor. — fill.

Legutóbbi kimutatásunk: 268 kor. 50 fill.

Eddigi gyűjtésünk összege: 328 kor. 50 fill.

— A belga király Berlinben. Berlinből táviratozzák: A belga király ma este érkezett ide. Fogadtatására a pályaudvaron összegyűltek Vilmos császár a trónörökösével, a királyi ház és a német uralkodóházak hercegei kíséreteikkel, valamint a belga követség tagjai hölgyeikkel. Szívélyes üdvözlés után az uralkodók a palotába hajtatottak.

— *Sima* Ferenc halálos beteg. Azóta, hogy a szentesi kerület volt képviselője: a kalandos életű *Sima* Ferenc Amerikába jutott, sok minden hír érkezett róla. Hogy közjegyző, majd lapszerkesztő, predikátor, majd pártszervező lett. Most, a mint lapunknak táviratozzák, szomorú hír érkezik *Simáról*. A *Clevelandban* élő volt politikus a *legnagyobb nyomorban*, *halálos beteg* senyved. Tüdővészete van, amelynek előrehaladott stádiuma kizárta teszi a gyógyulás reményét.

— A *temesvári tanulmányut*. Ma érkeztek vissza *temesvári tanulmányutjokról* *Variassy*

helyettes polgármester és *Virágh* Lajos városi főmérnök. A tanulmányt egyik tárgya, a vágóhídi hűtőkészülék megvizsgálása elmaradt, azon egyszerű okból, mert egyelőre még Temesvárott is csak tervezik annak felállítását. A másik tárgyról a város szabályozási szakbizottságnak fognak a kiküldöttek referálni. Noha a temesvári szabályozási terv, amelyet *Ebl* építész három esztendeig készített 100,000 koronába került, a kiküldöttek úgy találták, hogy ennek ott a város szélszórtsága, a régi várbástyák lebortása volt az oka; nálunk a terveket hasonlíthatatlanul kevesebb pénzért el lehet készíttetni.

— **Polónyi és Zboray afférje.** Az *Engel*-ügyből kifolyóan affér keletkezett *Polónyi* Géza és *Zboray* Miklós országgyűlési képviselők között. *Zboray* tegnapi beszédére *Polónyi* tegnap sértő kifejezések kíséretében reflektált, a miért *Zboray Rakovszky* István és *Meszlényi* Pál képviselők útján provokáltatta *Polónyit*. *Polónyi* a maga részéről *Rátkay* Lászlót és *Tóth* János képviselőket nevezte meg.

— **A Salacz-utca adómentessége.** A *Salacz*-utca megnyitása alkalmából az összes ott építő telektulajdonosoknak tizenkét évi adómentességet biztosítottak. Most, hogy ez az idő már közeledik a lejáráshoz, a *Polgári Takarékpénztár*, mint *Salacz*-utcai háztulajdonos, kérvényt adott be a városhoz, hogy miután az utca megnyitása közérdekből történt, ho-szabbtassék meg az adómentesség még három évvel. A tanács ennek a kérésnek a teljesítését vélelmezte. Az ügy felkerült a miniszterhez is, aki felhívta a városi törvényhatósági bizottságot, hogy nyilatkozzék, vajjon tényleg közérdekből történt-e az utca megnyitása? Miután azonban a bizottság mindaddig nem nyilatkozott, a *Polgári Takarékpénztár* ma egy kérvényt adott be a városhoz, amelyben ennek az ügynek végleges elintézését sürgeti.

— **Elcsapott főpostaigazgató.** *Szentpétervárról* táviratozzák: A cár *Andrevszki*-t az orosz posta- és táviró főigazgatóját, váratlanul, nyomban elcsapta állásától. A gyors hivatalvesztés oka, hogy egy rendkívül fontos távirat, a melyet a kormány a manduriai helytartóhoz intézett, eltűnt, a nélkül, hogy *Port-Arturba* érkezett volna. A távirat egy külföldi japán követ kezébe került, a ki azt nyomban letáviratoztatta a japán kormánynak.

— **Klasszikus szavazás.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A főváros mai közgyűlésén, ahol a tanácsjegyzők megválasztása volt napirenden, érdekes jelenetre adott okot két jelölt sikeresedett küzdelme. *Ivánszky* tanácsjegyző és *Harrer* fogalmazó voltak az ellenjelöltek. A szavazatok első megolvasása után *Ivánszky*nak 167, *Harrer*nek 166 szavazata volt.

— **Hóhó! Olvassák meg újra!** — zúgtak a *Harrer*-pártiak. A kivánságnak eleget is tettek, híre kiderült, hogy *Ivánszky*nak van 166 és *Harrer*nek 167 szavazata. Természetes, hogy most az *Ivánszky*-párt tombolt addig, amíg ujól meg nem olvasták a voksokat. Az eredmény általános megdöbbenésre az lett, hogy mindkét jelölt 166 szavazatot kapott. Ez viszont az ellenjelöltek esett rosszul, mert ebben az esetben jra kellett volna kezdeni a választást. Dühösen felkapta és összehajlítta tehát a szavazólapokat és lepecsételés után kihirdette, hogy olnap hivatalosan fogják megállapítani, vajm ki kapta a jelöltek közül az eggyel több szavazatot?

— **Elutasított felelőadás.** Tudvalevő, hogy a március negyedikén tartott törvényhatósági közgyűlés egyes szakbizottságokat újjá alakított. Az intézkedést *Műlek* Lajos dr. megfelel-

bezte, azzal az indokolással, hogy amíg a virilis összeírására vonatkozó felelőadás elintéztve nincs, addig az újjáalakítást sem lehet megejteni. Ezt a felelőadást a belügyminiszter a ma Aradra érkezett rendeletével elutasítja azzal az indokolással, hogy miután a virilisekre vonatkozó felelőadás időközben elutasított és így ez az ügy már rendbe jött: az új felelőadás indokolása sem állhat meg.

— **Kongregációs bank Bécsben.** *Bécsből* táviratozzák: Olaszországban nagyszabású bankalapítás ügyét fejezték be. A bank alaptőkéje 180 millió lira, székhelye Bécs lesz. Az alaptőke két harmadrészét Franciaországban, egy hatodrésztét Olaszországban, egy hatodrésztét Ausztriában jegyezték. A bank az elűzött francia kongregációk vagyonából alakul, s az engedélyezésért már folyamodtak az osztrák kormányhoz. A banknak New-Yorkban és Londonban lesznek fiókjai.

— **A chikagói katasztrófa bűnösei.** *Londonból* jelentik, hogy a *chikagói Irriquois* színház leégésének ügyével foglalkozó bizottság elhatározta, hogy a *chikagói* lordmayort, az építészeti felügyelőt, a tűzoltóparancsnokot és a színházigazgatót, mint a katasztrófa előidézésében vétkeseket, az esküdtszék elé fogja állítani.

— **A gáji utcák kövezése.** *Kernács* Lajos és társai a mai napon kérvényt adtak be Arad város törvényhatóságához, amelyben azt a kérést terjesztik elő, hogy a gáji templom és csorda-utcák kikövezését minél előbb foganatossítsa a város. A kérdéssel a szombati tanácsülés foglalkozik.

— **A siklózi zendülés.** A siklózi zendülés ügyében teljes eréllyel folytatják a vizsgálatot. A tegnapi nap folyamán felfüggesztették állásától *Kodreán* Simon községi bírót, ki a jegyző ellen irányuló zavargásokban hatósági személy léteire is részt vett. A községben egyébként teljes csend uralkodik. Mladin főszolgabíró csak a napokban jön be Aradra s tesz jelentést az alispánnak.

— **Menyasszonygyilkos nagykereskedő.** *Berlinből* jelentik, hogy *Wasenberg* Ottó berlini gazdag terménykereskedő ma ittas állapotban bement a szülei körében ülő menyasszonyához. Botrányos viselkedése annyira felingerelte a leányt, hogy összeszólalkozott vele, mire *Wasenberg* dühösen kést rántott és azzal sziven szurta a menyasszonyát. A leány azonnal meghalt; a gyilkost letartóztatták.

— **Építkezések a csálai szőlőtelepen.** A csálai állami szőlőtelepen 21 379 k. 51 fillér előirányzattal újabb építkezéseket rendelt el a földművelésügyi miniszter, a melyekre f. é. február 17-ikén az aradi államépítészeti hivatalnál tartják meg az árlejtést.

— **Szamtisztai kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Pechmann* Vilmos makói pénzügyi számgyakornokot a sátorajja-újhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez m. kir. pénzügyi számtiszté ideiglenes minőségben kinevezte.

— **Letartóztatott önkéntes.** A debreceni 39-ik gyalogezred önkéntesi osztályának szomorú szenzációja van. Egyik egyévi önkéntest, *Vargha* Lajost tegnapi szuronyok közt kísérték át a kaszárnyából a garnizon fogházba. A szerencsétlen fiatal ember 7 koronáért került a börtönbe, ezért a csekély összegért fogja elveszíteni önkéntesi jogát s fog szolgálni, tekintve a súlyos börtönbüntetésétől, három esztendő. *Vargha* Lajost még a múlt esztendő december elsején megbizta egyik önkéntes társa, *Mayer* Béla, hogy tankönyveit árusítsa el. *Vargha* el is adta a könyveket, de a pénzzel, a mely 7 korona 30 fillért tett ki, nem számolt el. Az önkéntes iskolaparancsnoka valahogy megtudta a dolgot s jelentést tett az ez-

redparancsnokságnak. Az ezredparancsnokság azonnal letartóztatta *Vargha* Lajost és szuronyok között kísértette be a helyőrségi fogházba. *Vargha* ezért a ballépésért elveszti önkéntesi jogát, a katonai törvények értelmében elszerve legjobb esetben 5 hónapi börtönt s leszolgál mint közember két évet. Rettenetes bűnhődés egy ballépésért, a mely különösen mélyen sújja *Vargha* Lajosnak Debrecenben köztiszteletben álló családját.

— **A csálai posta.** A nagyváradi m. kir. posta- és táviratigazgatóság közhírré teszi, hogy a pécskai posta- és táviratigazgatóság kézbesítési kerületébe tartozó *Csálai szőlőtelepet* 1904. évi január hó 11-től kezdve postailag és táviratilag az Arad I. számú posta- és táviratigazgatóság kézbesítési kerületébe kebelezte át.

— **Üsszeégett asszony.** *Ozvegy Tokai* Ferencné, egy hetvenkét esztendőes aradi öregasszony ma hidegnek találta az időt. Noha be volt fűtve nála, mégis fázott. Hogy ezen a kellemetlen állapoton segítsen, a tüzhelyből egy plehdarabra parazsat húzott, a bádogot letette a földre és maga is melléje kuporodott, hogy a kezét melegítse. A mellette levő parasztól azonban tüzet fogott a szoknyája. Hiába akarta a tüzet elfojtani, az egyre tovább terjedt s amellett a felszálló füsttől nem is látta, hogy hol ég a ruha. Kétségbeesett kiáltásaira éppen akkor szaladtak be a házbellek, mikor az öregasszony eszméletlenül esett össze. A házbellek pokrócokkal elfojtották a tüzet és értesítették az esetről a rendőrséget, ahonnan *Vidék* Gusztáv rendőrtiszt jelent meg a helyszínén. A jobb karján és vállán súlyosan sebesült asszonyt beszállították a kórházba.

— **Új ügyvéd.** *Wlajkovits* Velimir dr. tegnap a budapesti királyi tudományegyetemen kitűnő sikerrel letette az ügyvédi vizsgát.

— **Betörés egy vasúti raktárba.** Nagyszőlősről táviratozzák: A múlt éjjel ismeretlen tettesek az itteni vasúti raktárba betörték. A betörők az éjjeli őrt revolverrel közrefogták és tehetetlenül kellett néznie a vakmerő fosztogatást. A lopott áruk értéke még nincs megállapítva. Néhány nappal ezelőtt *Klein* bórkereskedő pincéjéből a boltzat áttörése után az üzletet kifosztották. A csendőrség a legerélyesebben nyomoz, de eddig még eredménytelenül.

— **Ellopott Wertheim-szekrény.** A gálszécsi főszolgabíró táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy *Cselei* községben *Moskovics* Ignác földbirtokos lakásába az éjszaka betörték. A lakásban levő *Wertheim* szekrényt a betörők, akik több tanu vallomás szerint öten lehettek, kicipeltek a mezőre, ahol baltával széjjel verték. A pénzszekrényből elloptak 3200 korona kézpénzt, 3 drb. összesen 8000 koronáról szóló, a sátorajja-újhelyi takarékpénztár által kiállított takarékpénztári könyvet és több különböző értékű váltót. A kasszában maradt még 1690 korona és több váltó, amelyhez nem tudtak hozzáférni a betörők, akiket most körröznék.

— **Cselédházak építése Mezőhegyesen.** A m. kir. mezőhegyesi birtokon 22.200-62 koronával előirányzott cselédházak építésénél a föld, köműves, cserepező s ács munkák kivételével a földművelésügyi kormány *Frend* József nagylaki ajánlkozót bizta meg.

— **Letartóztatott szökevények.** Fővárosi tudósítónk írja: A budapesti rendőrség letartóztatta *Balácsovics* Ferenc budapesti levélhordó feleségét, *Szalma* Annát és a kedvesét *Gyuritta* Dezső cipész segédet. Az asszony ugyanis a napokban férjének Újpesten, Boross-utca 56. szám alatti lakásán összecsomagolta a férje holmiját, magához vette a levélhordó pénzét és azután a cipészsegéddel megszökött. A férj feljelentésére a rendőrség kinyomozta a hűtlen asszonyt és kedvesét, akik Újpesten rejtőzködtek, azután letartóztatták őket.

— **Talált holttest.** Borossebesi tudósítónk jelenti, hogy ma reggel virradóra *Monyásza* és *Déna* között a *falelungai* erdőben a járókelők egy polgárisan öltözött, iparos kinézésű

Szeszüzet.

— Január 27. —

Mai jegyzéseink: Kész árú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szártított moslék 12-80—13— korona mmásanként.

NAPIREND.

Január 28. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Nagy-Károly. — Protestáns naptár: Nagy-Károly. — Görög-keleti naptár (január 15.): Kalib. János. — A nap két 7 óra 18 perckor, nyugszik 4 óra 35 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekllymuzeum helyisége melletti lélestérem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Január 28. Az aradi atletikai klub választmányi ülése este 6 órakor.

Január 29. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor. — A színügyi bizottság ülése délután 4 órakor.

Január 31. Az aradi első takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi polgári takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órakor. — Az új-aradi takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A filharmonikus egyesület házi versenye délután 4 órakor (Polgári fiúiskola.) — Az aradi királyi főgymnázium Petőfi-éneklőkörenek matinéje délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor.

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Irtta: Lagerlöf Zelma.

Az Aradi Közlönynek fordította:

Chelnoky Viktor.

[54]

(Folytatás.)

A nagy emberömegekben nem volt semmi hűség. A téli éjszaka olyan sötét volt, mint a tavasz esti. S donna Micaela magában is a tavaszról kezdett valamit érezni. Belső rezeketés álta el, mely egyszerre volt édes és borzasztó. Ezt érezheti az Etna hava, mi or a nap heve villogó hegyipatakká engeszteli fel.

Micaela lepillantott az emberömege, mely megtöltötte a piacot s csodálkozott, hogy ez a tömeg délelőtt annyira terhére volt. Most örült neki, hogy ezek az emberek szeretik Gaetanót. Ah, csak Gaetanó is szerette őt, akkor mondhatatlanul boldog lenne s büszke a többik szeretetére. Akkor meg tudná csókolni ezeket a vén, munkától duzzadt kezeket, melyek sz ő képét faragták ki, ő érte kucsolódtak imára.

Mikor éppen erre gondolt, kinyílt a templomajtó s egy nagy, alac ony kocsi görült ki a templomból. Fent a vörössel bevo t kocsi ott állt Szent Sebestyén a kinzó karhoz kötözve s a szobor alatt ott ült az a négy ember, aki versenyt fog én-keini a dicsőségére.

Az egyik egy öreg, vak ember volt Nicolosiból, a másik egy citaniai fazekas, akit egész Sziciliában a legjobb rögtönzőnek tartottak. A harmadik egy terminébeli kovács volt, a negyedik pedig a kis Gandolfo, a diamantei városháza őrének a fia.

Mindenki csodálkozott, hogy Gandolfo merészkedett versenyre kelni ilyen veszedelmes ellenfelekkel. Talán csak a menyasszonya, a kis Rozalina kedvéért tette? Senki sem hallotta eddig, hogy rögtönzőni tudna. Soha életében nem tett egvebet, mint mandarin narancsot evett s az Etnát b-multa.

Elsőször is sorsot húztak, hogy ki én-kejen legelőbb s a sors a fazekasra esett. Gandofóra kellett utoljára kerülni a sorsnak. Mikor a sors húzás így esett ki, Gandolfo elsápadt. Veszedelmes utoljára maradni, mert mindnyájuknak egy a témája.

A fazekas Szent Sebestyénről beszélt, mikor még pretoriánus volt R mában s a hiteért karóhoz kötötték s a bajtársai oeltáblának használták. Utána jött a vak ember, aki elmondta, hogyan találta meg a szentet egy jámbor római asszony vérbefagyva s hogyan tudta újra életre kelteni.

Azután a kovács jött sorra; ez elmondta azt a sok csodát, amelyet San Sebastiano a tizenötödik században a pestis alatt vitt véghez Sziciliában.

A nép nagyon dicsérte mindegyik énekest. Erős szavakat nasználtak, vérről és halálról s a nép ujjongott nekik. De azok, akik Diamanteból valók voltak, nyugtalankodni kezdtek Gandolfo miatt.

— Hisz a kovács elszed előle minden szót. Nem sikerülhet neki, — mondták.

— Ó, — felelték mások, — a kis Rozalia azért nem fogja kivenni kontyából az eljegyzést jelentő szalagot.

Három Gandolfo nagyon összekuporodott ott a kocsii tetején. Mindig kisebb és kisebb lett. Akik közel ültek hozzá, hallhatták, hogy vacog a foga a félelemtől.

Mikor végre rákerült a sor s ő fölállt és rögtönözni kezdett, nagyon siralmas lett a külseje, még siralmasabb, mint hitték volna. Elhebeggett egy pár verset, de ez csak ismétlése volt annak, amit már elmondtak.

Ekkor egyszerre elhalgatott s fellelegzett. S e pillanatban a kétségbeesés ereje szállta meg. Főlegyenesedett, halvány pir öntötte el az arcát.

— Ó, signori, — szólalt meg, — hadd beszéljek arról, amit mindig magam előtt látok! S elkezdte mondani fenakadás nélkül, hatalmas erővel, azt, amit maga látott.

Elmondta, hogy ő, a városháza őrének fia, hogy lappangott végig a sötét padlásokon s hogy rejtőzködött el egy egész éjszakára a törvénytörési terem egyik emelvényén, mikor összegyűlekezett a haditörvénytörők, hogy ítéletet mondjon a diamantei fosztózatókra.

Ott látta don Alagona Gaetanót a vádlottak padján, egy sereg vad fickó mellett, akik rutabbak voltak az állatnál.

S Gandolfo beszélni kezdett arról, hogy milyen szép volt Gaetanó. Neki úgy tűnt fel, mint egy istenség amellet a sok vad ember mellett, aki körülvette. S Gandolfo leírta ezeket a szilaj, vadállati képű banditákat, a zilált hajukat, az esetlen tagjaikat. Azt mondta, hogy olyanok voltak, hogy láttukra az ember szíve megreszkedett a testében.

S mégis, minden szépsége ellenére is, Gaetanó rettenetesebb volt, mint ezek az emberek, Gandolfo nem tudta, hogy mer a többi ott ülni mellette a padon. Összeráncolt szemöldökei alól villámok lövtek alá fogolytársaira; ezekkel a villámokkal mintha a lelküket akarta volna megölni azoknak a banditáknak, ha ugyan lett volna nekik lelkük.

Mintha az kérdezte volna:

— Kik vagytok ti? Ti, akik a szent szabadság nevében merészkedtek rabolni, fosztogatni, gyilkolni? Tudjátok-e mit tettetek? Tudjátok-e, hogy én is a ti gazságtok miatt ülök most itt fogva? Én, aki megmenttettem volna Sziciliát.

S minden pillantás, melyet rájuk vetett, egy egy halálos ítélet volt.

Tekintete ráesett azokra a holmikra, melyeket a banditák ellopak s melyek most ott feküdtek a törvénytörők asztalán. Mind megismerte őket. Hogy ne ismert volna rá a nyári palotából való órákra és régi érmekre, melyeket angol védőnőjével raboltak el? Mikor pedig megismerte ezeket a tárgyakat, rettenetesen rámosolygott fogolytársaira.

— Ti hősök, ti híres hősök, — mondta a mosolygása — asszonyoktól loptatok!

Nemes arcán folyton változott a kifejezés. Gandolfo látta, hogy egyszer hirtelen borzalom torzította el. Ez akkor volt, mikor az a fickó, aki legközelebb ült hozzá, kinyújtotta a kezét, a mely tele volt vérről. Gaetanó talán egyszerre megsejtette az igazságot? Arra gondolt, hogy ezek az emberek abba a házba törtek be, ahol a kedvese lakik.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Január 26. —

Fehér Kereszt szálloda. Meitner Oszkár utazó Budapest. — Mandl József főmérnök Budapest. — Kramer Teréz színművésznő Budapest. — Kovács Adolf vállalkozó Budapest. — Steinsberg Mór altábornagy Nagyvárad. — Wagner Prigyes utazó Budapest. — Deutsch Henrik utazó Bécs. — Vary Károly utazó Bécs. — Vadász Rezső utazó Bécs. — Kovács Jakab utazó Bécs. — Stransky Camilo utazó Bécs. — Mauthner Adolf utazó Bécs. — Bauer Albert utazó Bécs. — Haleron Bernát utazó

Bécs. — Müller Nándor utazó Budapest. — Rosenberg Ignác utazó Budapest. — Skopol Róbert mérnök Budapest. — Hasenauer Agoston mérnök Budapest. — Braun Kálmán utazó Budapest. — Lemberger Simon utazó Budapest. — Hendl Berthold utazó Budapest. — Radosi Sándor utazó Budapest. — Buchsbaum Ignác utazó Bécs. — Bienenstok Samu utazó Bécs. — Kertész Márton utazó Bécs. — Polgar Ferenc utazó Bécs. — Rahulesku M. birtokos Krajova.

Központi szálloda. Klein Lajos cukorgyári képviselő Hatvan. — Stern Gyula fakeskedő Acauca. — Szabráczky Gyula ügyvéd Kőrösbánya. — Kalló Endre gazdatiszt Tövisgyháza. — Forrai Dávid utazó Budapest. — Ferst Gyula utazó Budapest. — Munk Rudoli igazgató Budapest. — Klein Dávid kereskedő Budapest.

Vas szálloda. Glück József kereskedő Budapest. — Fein Mór utazó Bécs. — Grosz Mór utazó Bécs. — Vawricsko József utazó Bécs. — Láni Albert utazó Bécs. — Csalla Gábor szállodás Déva. — Kunczi József utazó Fiume. — Lutzer Zsigmond utazó Bécs. — Stern Lipót utazó Bécs. — Vécsei József kárbeeslő Budapest. — Spitz Viktor utazó Bécs. — Neuwirt Károly utazó Budapest. — Zavaczky József utazó Bécs. — Szalai Odön utazó Bécs. — Widder Zsigmond utazó Budapest. — Kohn Mór utazó Budapest. — Groszman József utazó Bécs. — Gosztojovár I. utazó Losonc. — Glück Henrik kereskedő Pankota. — Boros Gábor utazó Szoboszló. — Ladász Lipót utazó Budapest.

Nemzeti színház.

Bérletszűnet.

Páros.

Csütörtökön, 1904. évi január hó 28 án:

KRAMMER TERÉZ mint vendég:

Faust.

Opera 5 felvonásban. Szövegét írta: Barchier és Carre. Fordította: Ormay és Böhm G. Zenéjét írta: Gounaud.

SZEMÉLYEK:

Faust, doktor	Bejczy Gy.	Valentin	Juhász S.
Mephisto	Polgár S.	Mártha, dajka	Pajor Agnes.
Margaretha	Krammer T.	Siebel	Répásy G.

Kezdete este 7 és fél órakor.

A fűtési idény beálltával ajánlunk

elsőrendű darabos, magas hőfoku, salon

fűtő kőszenet,

100 kiló 3 korona 40 fillér;

elsőrendű darabos

111

légszesz pirszenet (coaks,)

100 kiló 4 korona — fillér.

Bérmentve házhoz szállítva.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett

félnapi időt kérünk.

Ugy fűtőkőszénél, mint pirszenénél

500 kgr. vételnél 25 fillér engedményt nyújtunk.

Vasaláshoz

ajánlunk, száraz bükkfából égetett

faszenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Csomagolás fűtőszén 50 kgrmos zsákokban.
Csomagolás Coaks 40 kgrmos zsákokban.
Csomagolás faszén 25 kgrmos zsákokban.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

FOGAK

szájpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyökerek eltávolítottatnának 3 koronától. Az általam készített és Párisban első díjat nyert fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszédzavarokat nem okoz és kitűnően rag vele. Régi fogsorok átalakítottak.

Vidékiek 12 óra alatt kielégítetnek.

Fogorvosi intézet: LÖFLER EMIL. GROSSMANN S.

BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50. sz I. em.

Royal-szállóval szemben.

Fogorvos: **LÖFLER EMIL.** Fogtechnikai vezető: **GROSSMANN S.**
Fogházás irástalanítva. a párisi fogorvosi akadémián kiállításán a keresztel díszített aranyéremmel kitüntetve.
Tartás pletyák.
Rendel: d. e. 10-12 óra
d. n. 3-7-ig.
Fogad reggel 8-tól este 8-ig.
Vasár- és ünnepnapokon is.
Mérsékelt árak. Részletfizetésre is

Nagyobb rendeléseknél a vasutköltség fele megtérítettik.

ALAPITTA 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt. Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPITTA 1890.

Minden fájdalom nélkül biztos hashajtó szer az

ALVO tableta.

Az „Alvo“ az egyedüli biztos szer, melynek használata val rendszeresített állandó székletével idéztetik elő. Mint gyomor-erősítő és gyomortisztító nélkülözhetlenné válik.

Kiváló tulajdonsága, hogy puha, a mi által nemcsak hogy a gyomorban könnyen és gyorsan feloldódik, hanem a kívánt hatás is sokkal gyorsabban következik be, mint ehhez hasonló készítményeknél.

Ize rendkívül kellemes és édes, gyermekek nagy előszeretettel veszik.

Minden doboz használati utasítással van ellátva.

Egy doboz ára 90 fillér.

Figyelmeztetés: Alvo tablettáink törvényesen védve vannak. — Utánzók szigorúan büntetettek.

Kapható az egyedüli készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában az „Isteni Gondviseléshez“

ARAD, Andrassy-tér 22, a megyeházzal szemben.

A téli idényre raktáron van legfinomabb

Jamaica Rum

üvege 60 fillér, 1 kor. 80 fillér és 4 korona.

Kiváló minőségű chinai tea.

Egy kis csomag 20 fillér, közep csomag 60 fillér, 1/8 kiló diszes bádóg dobozban 3 korona.

Kitűnő francia illatszerek

Extrait Ideal, Extrait Tréfle incarnat,
Extrait Vigne fleurie, Extrait Crab Apple Blossom

üvege 4 korona.

Extrait Tréfle du Japon, Extrait Crab Apple,

üvege 3 korona.

Extrait Violette imperieur. Eau de Cologne Russe.

üvege 2 kor 50 fill.

üvege 6 korona.

Kapható egyedül

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában

Arad, Szabadság-tér.

152

Arad legnagyobb

óra és ékszerraktára.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételék és eladások.

Legnagyobb választék és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ékszertárgyak,

tört arany és ezüstneműek készpénzért a legmagasabb árban megvételnek vagy más új tárgyakra átcseréltetnek. 92

—Kéretik kísérletet tenni.—

Alapított 1893.

Telefon 423.

Fleischer Testvérek

vas és rézbutor gyára

Arad, Deák Ferencz-utca,

Földes-palotával szemben.

Gyártanak legjobb kivitelben csinos gyermek-ágyakat, mindenféle

rézbutort,

összecukható vaságyakat. Szodrony-ágybetétek minden méretben készíttetnek.

Pontos kiszolgálás a legjutányosabb áron. 210

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Aradon még eddig nem létezett

lakás-közvetítési hivatal,

mely megkíméli a lakáskeresőket, a nehéz és fáradsággal járó kellemetlen lakáskeresősi vándorlástól. A háztulajdonost a hónapokig kint csüngő „lakás kiadó“ táblácskákától, hosszú ideig üresen álló lakástól, ha bizalommal fordul

Lovas Károly lakás-közvetítő irodájába,

hol az előjegyzések elfogadtatnak s a dolgok pontos figyelemmel elvégeztetnek. — Vidékre információk forduló postával válaszoltatnak. A nagyérdemű közönség b. pártfogását kéri

Lovas Károly, Thököly-tér 2.

317

Román templommal szemben.

Van szerencsém a n. érdemű közönséget arról értesíteni, hogy eredeti csomagolásban oly

Csukamájolajat

hozok forgalomba, mely egy új eljárás szerint légritkított térben lesz a frissen fogott csukák májából, az erre a célra berendezett hajókban előállítva B

csukamájolaj

nagyban különbözik az árubelítől, világos-sárga és a lehetőségig szagtalan.

JAVALYA: Tüdő, mell és gégebetegségek, bőrbetegségek, görvélykór (scrophula) ellen, valamint gyenge egyének, különösen gyermekeknek, mint vértisztító és javító.

Ez a csukamájolaj könnyen reszorbeálható, ezért gyermekek és gyenge egyének igen jól tűrik, miért is orvosi autoritások mint a test súlyát gyarapítót és vértisztítót legjobban ajánlják.

Egy üveg ára 2 korona.

Lakások, beteg- valamint gyermekszobák levegőjének tisztítására ajánlok

ozón fenyő illato.

E fenyő illatból pár cseppet forró vízzel telt edénybe öntünk, mi által a levegő üde físsé lesz, akár csak a fenyves erdőké.

Egy adag 1 korona.

Szoba illatok: Rózsa, Rezeda, Orgona, Heliotrop, Viola, Gyöngyvirág.

Papier de Armenie

pompás és csodás illatu füstölő papir egy adag 40 fillér. — Illatszerrek nagy választékban.

Gutori Földes Kelemen

órák és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Telefon 111. szám.

121

APRÓ HIRDETESEK.

Weitzer János toll.

Nikkelozott acérből.

Kapható: **Ingyen L. és Fiaid.**
Telefon 442.

Egy utcai uri lakás,

mely 4 szoba, alkoven (parkett és gázvilágítással), konyha, cseléd-szoba, fürdőszoba, kamara és a megfelelő mellékhelyiségekből áll, február 1-től átadandó. Czim a kiadóhivatalban.

Külön bejárati

butorozott szobát lehetőleg 1-ső emeleten, a Szabadság-térre február 15-re keresek. Ajánlatokat L. M. névre a kiadóba. 338

Deák Ferencz-utca 36.

sz. a. új ház két emeleti lakás, legmodernebbül berendezett, parketta, vízvezeték, villany és gázvilágítással, fürdőszobákkal ellátva azonnal kiadók. Bővebbet a házmesternél. 343

Egy jobb házból való

fiatal leányt egy gyermek mellé, ki egy keveset varráshoz értsen, vidékre keresek. Czim a kiadóhivatalban. 342

Gazda

vagy gazdatiszti állást keresek. Ajánlatokat „Gazda” cím alatt a kiadóhivatali közvetít. 285.

Gazdaasszonynak

ajánlkozik éltebb urinő, a ki a háztartás minden ágán tükéletes jártassággal bír, helyben vagy vidékre. — Czim: Demeter-utca 82. szám. 299.

Egy nagyobb szabású

szőlő-oltványtelep létesítéséhez egy társat keresek! Neszi János, Arad, József főherczeg-ut 2. sz. 314

Ferencz-tér 6. szám

alatt, elköltözés miatt, egy jó karban levő szalon butor eladó. 310

Varrónő,

aki a legkompikáltabb tolltetteket

elismert jó ízléssel

és gyorsasággal készít

ajánlkozik házakhoz.

Szíves megkeresések Kápolna-utca 2. sz. ajtó 4. 221

T. cz.

Van szerencsénk a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy

BASZTIAN és MARINGER

társas cégünk alatt, f. 6. november hó 18-án, **Weitzer János** (volt Templom-utca) és **Kazin-czy-utca sarkán** egy a mostani kor igényeinek megfelelően berendezett

úri-szabó üzletet

nyitottunk, ahol a legújabb divatu szövevényből a legújabb f. gon szerint mindennemű rendelések pontosan és jutányos ár mellett eszközöztetnek.

Mindennemű **egyenruhák** előírás szerint pontosan elkészítettek. Magunkat a n. érd. közönség nagybecsű pártfogásukba ajánlva, kiváló tisztelettel

Basztian J. és Maringer J.
polgári- és egyenruhás-zabók.

209—903. sz.

Faeladási hirdetmény.

A Dezső Ádám-féle kegyes alapítványi bérbirtokhoz tartozó erdő 10-01 kat. holdat kitevő 1903—904. évi vágásterületének 2782 kor. 86 fillerre becsült faanyaga folyó évi február hó 12-én délelőtt 10 órakor Mezőhegyesen, a ménesbirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatok alapján tartandó versenytárgyaláson eladásra kerül.

A sajátkezüleg aláírt, 1 koronás bélyeggel ellátott s az ajánlati ár 5%-ának megfelelő bánatpénzzel felszerelt s lepecsételt ajánlatok a m. kir. állami ménesbirtok igazgatóságánál Mezőhegyesen, hol az eladási feltételek is megtudhatók, a fent kitűzött határidőig benyújtandók.

Kelt Mezőhegyesen, 1904. január hó.

341

A mezőhegyesi m. kir. áll. ménesbirtok igazgatósága.

Kereskedelmi szaktanfolyam nők részére.

Számos szülőnek kívánatára

folyó évi február hó elsején
az aradi magán felsőbb leányiskolában

kereskedelmi szaktanfolyam nyílik meg nők részére.

A könyvvitelt **Révész Nándor** felső keresk. iskolai könyvviteli tanár fogja tanítani heti 3 órában, a magyar-német levelezést heti 2 órában **Somogyi Gyula dr.**, a felsőbb leányiskola igazgatója.

Az öt hónapra terjedő tanfolyamra a tandíj 50 korona, mely havi részletekben is fizethető. — Beiratási díj 4 korona.

Felvétnetnek polgári vagy felsőbb leányiskolát végzett jelentkezők.

A női felügyeletet özv. **Sváby Pálné** urnő fogja gyakorolni.

Jelentkezhetni bármely napon 12—1 óráig a felsőbb leányiskola igazgatójánál (Lázár Vilmos-utca, Földes-ház II. emelet) vagy özv. **Sváby Pálné** urnőnél Rákóczy-utca 30. I. emelet, Hasszinger-utcai bejárat. 331

Nagy pénzmegtakarítás. — Egészen új raktár.

Telefon 585.

Ajánlok jó lánggal, könnyű és halmuvá égő

100 kg. I. körösvölgyi (fekete) fűtő szennet 2 kor. 60 fill.

100 kg. II. körösvölgyi (barna) fűtő szennet 2 kor. 40 fill.

100 kg. I. körösvölgyi apró porszenet gyári üzemre, esetleg kovácsoknak keverésre 2 kor. 20 fill.

1000 kg-nál 20 fillérrel olcsóbb. — Vaggon vételnél külön árak.

100 kg. bükkfaszén zsákokban szállítva 4 korona 20 fillér.

100 kg. bükkfaszén csomagokban kereskedőknek 5 kor. 80 fill.

100 kg. bükkfa fűrészt, esetleg aprítva és házhoz szállítva 1 kor. 80 fill.

Házhoz szállítva fűtőszén 50 kg. zsákokban, a többiféle 25 kgos zsákokban. Szállításra fél napi időt kérek.

Körösvölgyi Szénraktár

Halász-utca 28.

Telefon 585.

Ugyanott kerestetnek ügynökök, kik magánosokat és kereskedőket keresnek fel, melékjövdelemre. 31

Hivatalos helyiségnek való lakás kerestetik.

Az aradi kir. folyammérnöki hivatal 1904. évi május 1-ére hivatalos helyiségnek való lakást keres 7 szobával és mellékhelyiségekkel. A Maroshoz közeli lakások előnyben részesülnek. Lakbér csatornázási díjon kívül legfeljebb 1700 korona. Ajánlatok írásbelileg vagy szóbelileg tehetők a folyammérnöki hivatalnál, Rákóczy-utca 23. 332

Igaz Sándor

műorás és ékszerésznel

Arad, Szabadság-tér és Simonyi-utca sarkán,

[Régi színház-épület]

feltűnő olcsó árak mellett
szerezhetők be a szebbnél-szebb
újévi és alkalmi
ajándék-tárgyak.

Dus választék mindennemű, kizárólag csak legjobb szerkezetű zseb-, inga- és fali-órákban és izlős ékszerekben. 33

Nagy óra és ékszer-javitó műhely.

5415—1903. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pécskai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kereskedelmi és iparbank perjámosi cég végrehajtónak, Barna Jelina szemlaci lakos végrehajtást szenvedő elleni 220 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében, az aradi kir. törvényszék, a pécskai kir. járásbíró területén lévő, Szemlak község határában fekvő, a szemlaci 2154. számú telekkönyvben A. I. 2. sorszám alatt felvett 8 hold 750 ölnyi tanya-földnek Barna Jelina-t illető felerészére az árverést 665 koronában ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fentnevezett megjelölt ingatlan az 1904. évi márczius hó 17-ik napján délelőtti 9 órakor Szemlak község-házánál megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 66 kor. 50 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 8333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál, 1903. évi december hó 17-ik napján.

Dr. Jakó,

kir. albiró.

339